

modo soluit. Ad cuius solutionem intelligendam no-
 54 randū est q̄ Aug. tripliciter tempus intellexit. scz tem-
 p̄ is condendi euangelium. 2 pmulgandi conditum. et
 custodiendi iam pmulgatum. Primum tempus fuit ab
 aduentu christi vsqz ad passionis consumationem. 2 in
 illo tempe sunt legalia infirmata. 2 in morte christi mor-
 tua. Sed 3 tempus fuit a passione christi vsqz ad diuul-
 gationem euangelij in omnes gentes. quando poruē dē
 ei. In omnē ter. ext. so. 2. 2 hoc tempore sūt legalia ad
 rumulum deducta. Tertium tempus fuit ab illo tem-
 55 pore vsqz ad mundi finem in quo legalia sunt quasi in
 rumulo clausa. Alterius norandum q̄ triplici de cā
 possunt aliqui obseruari. scz ppter salutis necessitate.
 ppter honestatem. ppter proximi infirmitatem.
 Dixit ergo augustinus q̄ pmo tempore legalia seruari
 poterat tanqz viua ppter salutis utilitatem. Secun-
 do tempore seruari poterant etiā ab his qui audierunt
 euangelium ppter honestatem. quia cum bono. e addu-
 cenda erat synagoga ad rumulum. non quasi idola sra-
 sciam abijcienda. Et hoc etiam tempore seruari pote-
 rant ppter proximi utilitatem ne iudei a fide reuoca-
 rentur. Tertio tempore nullo modo sunt seruanda. qz
 qui tam seruat non est materiam corpulscū honorato. s; z
 sepulture impudens reuelato. Et ita posuit q̄ petrus
 2 paulus vterqz seruauerunt non tantum ppter vi-
 tandū scandalum proximi. sed etiam ad honorem debi-
 tum matri impendendū. Et q̄ non tantū simulatorie
 sed etiam veraciter seruauerunt. non ppter salutē ne-
 cessitatem. quia sciebant ea non esse ad salutem necessa-
 ria. Similiter posuit q̄ petrus veraciter non simulatorie
 reprehensus fuit a paulo. non quia legalia seruabat.
 sed quia exemplo suo gentiles iudicare cogebat. Ra-
 tio autē sua hec fuit. Nam si fuit ibi tm̄ simulatio i ob-
 seruatione. ergo ppter scandalum proximi vitandū
 liceret relinquere. veritatem. Et iterum quare modo nō
 similiter liceret relinquere quod nullū dederet. Rurs;
 de reprehensione pauli. si simulate tantū reprehendit
 petrus. falsū ergo dixit 2 mentitus est. Gal. ij. 2 q̄ nō am-
 bulabat ad veritatem euangelij. 2 q̄ reprehensibilis erat
 Sed quis audeat dicere q̄ Paulus in dicitur verita-
 tis dispensatione sit mentis. Q̄ si aliquis diceret. pa-
 rebat via hereticis vt alia dicerent simulate dicta. Et qz
 ipse augustinus de croq̄ egregius verbis Hiero. addidit
 nec mirum. nec est inconueniens q̄ posteriores priori-
 bus addant. Ideo modo soluendi Aug. tanqz sufficiē-
 riori adherent qui melius sentiunt. Unde Hugo de san-
 cro vic. dicit q̄ circumcisio 2 alia legalia q̄tū ad effica-
 ciā cessauerūt post passionem. sed q̄tū ad obseruantiam

am cessauerūt post euangelij promulgationem. Et pre-
 ter rationem Aug. aliam rationē assignat. quia nec na-
 tura nec ratio sustinet repentinas imutationes. 2 ne vl-
 teretur lex noua precipitanter data. cū maturitate sub-
 intrauit. 2 vetera transierunt. Ex his patet responsio
 ad primum quod queritur. Concedo enim sicut ratio. 56
 nes ostendunt q̄ legalia q̄tū ad obseruantiam nō ces-
 sauerūt ante promulgationem. nec etiā quātū ad effica-
 ciam vniuersaliter. qz creditur. sicut dicit Bern. q̄ ha-
 buerunt efficaciam in his qui distabant. et precepta ad
 hoc restringi non poterant. In his autē qui sepe pote-
 rant. nullam efficaciam habebant. Ad illud ergo qd 57
 obijctur q̄ lex 2 pphete vsqz ad Johannem. 2. Dm̄.
 q̄ illud intelligitur inclusiue. non qz tunc statim de fece-
 rit. sed qz ex tūc legalis obseruantia infirmari cepit.
 Ad illud quod obijctur de implerōne. Dm̄. q̄ im-
 58 pletio fuit causa cessationis. Sed causa ista non pone-
 bat effectum nisi claresceret. Veritas enim excludit ym-
 briam tm̄ dum clarificatur. qz nullus tenetur ad incog-
 nitum. Ad illud qd obijct de institutioe baptismi di-
 59 cendum. sicut factum est q̄ institutio erat causa euacua-
 tionis. Sed actu non faciebat cessare nisi prius pate-
 rer sacramenti utilitas 2 necessitas. Sed hec non fuit
 iudicia in aperto vsqz post passionem. Dñs em̄ dicit
 nichodemo. Nisi quis renatus fuerit. 2. sed hoc dixit
 quasi consilium in oculo. Ad illud quod obijctur 60
 de Hiero. ddm̄ q̄ aug. dicit Hiero. addidit. 2 clar;
 hoc vidit. 2 ideo eius dicitur standū est. Nā 2 ista Die-
 ro. addendū et corrigendum sibi comisit. Et his patet
 repugnantie. Nam petrus primo dicebat legalia non
 esse obseruanda. 2 ideo non esse gentilibus imponenda
 Sz tamen ipse postmodum ipse seruauit. ostendens. q̄
 ppter statum in quo aliquando fuerant essent honora-
 da. Idem ipm̄ de paulo est dicendū. De cōtrouersia pe-
 tri 2 pauli. ddm̄. q̄ idē senserūt omnino. 2 tamen petr-
 i iuste reprehensus est. quia reprehensibilis erat. nō qz ma-
 le faceret. s; aliq̄tū in eaure. 2 ille defectus circūspic-
 tionis credo q̄ fuit in eo aliqua culpa. licet nō eēt mor-
 talis. 2 diuina dispensatione hoc permissum est. vt dñs
 petrus reprehensus non desisteret. clarus veritas pa-
 reret. q̄ petrus exemplū imitandi in actu suo nollet da-
 re. Unde erat reprehensibilis. 2 vtilis reprehendi 2
 dignus. quia ad veritatem euangelij non ambulabat.
 2 non vsqz quaqz. qz ex hoc veritas conculcatur. 2 ideo
 paulus bene fecit 2 vtiliter qui coram omnibus eum re-
 prehēdit. Nec est excusandus petrus ab vna leui neg-
 ligētia. ne paulus accuset graui⁹ mēdaciū culpa. Ad vl-
 timā contrarietate patet responsio ex pdictis.

Distinctio. iij. de baptismo per comparationē ad recipientes.

Hic dicendum est aliquos suscipere sacramentū 2
 rem. 2. Supra egit magister de baptismo scdm̄ se. Nec
 est secunda pars in qua agit de baptismo in compara-
 tione ad recipientes. Et diuiditur hec pars in duas p-
 res. In prima agit per comparationem ad cōmuniter re-
 cipientes. In secunda specialiter q̄tū ad puulos. in-
 fra in fine huius distinctionis. ibi. Solet etiam queri.
 si paruulis in baptismo datur gratia. 2. Prima pars
 habet duas. In prima magister agit de recipientibus
 sacramentū. In secunda de recipientibus sacramēti rez
 tm̄. ibi. Sunt et alij. vt supra posuimus qui suscipiunt

rem 2 non sacm̄. Prima pars habet duas partes. In
 prima premissa varia conditōne accipientium. agit de
 accipientibus rem 2 sacramentum. In secunda autem
 de recipientibus sacramentum tm̄. non rem. ibi. Qui
 vero sine fide accedunt. Prima pars in duas. In pri-
 ma determinat veritatem. In secunda dissoluit dubi-
 tationem siue remouet falsitatem. ibi. Quamuis qdaz
 diffireantur illis. 2. Similiter secunda pars in q̄ agi-
 tur de fide accedentibus ad sacramentum duas habet.
 In prima determinat veritatem. In secunda vero remo-
 uet dubitationem ibi. Videtur tamen Aug. dicit. qz
 fide accedenti. 2. Et ibi primo determinat dubium or-
 tum ex auctoritate Augustini. Secunda vero determi-
 nar dubium quod ortum habet ex auctoritate apostoli
 ibi queritur. ergo quomodo illud accipitur.

DI III

Aug. l. i. de baptis.

Aug. ps. lxxviiij

Aug. de pnia.

Nisi penite
at eū veteris vi
re. nouā nō pōt
inchoare. videt
Aug. male dice
re. q. si b verum
esset tūc pnia re
beret pcedere ba
ptismū. q. baptis
mus nō ē pnum
inter sacramen
ta. qd est ma
gistrū r eodem o
pitione. **C**
dōm q. aug. nō
loquit de pnia
sacramēto. s. de
pnia virtute tū
cuius actus pce
cedit in adultis
baptismi sacra
mentū. nec tamē
ogret q. act. pe
nitentie forma
te q. dicitur pti
tio pcedat. s. sus
cipit q. actus in
formis. v. p. ore
accitio. Atteri
em penitenti est.

Nec puulis
sine fide aliena
qui pnia habe
re nequeunt. d. f.
in baptismo re
missio. Uiderur
male dicere. q.
fm hoc si penite
sint infideles. tē
viderur q. puul
dānef. h. autem
est incoueniens
r contra augu.
Nam sicut dic
Aug. ad bonifa
ciū. E. s. q. pen
tes ducant fili
os suos p ignez
nihil eis obest p
entum infidelit
tas. Si tu dicat
sicut dicit Aug
ad bonifacium.
q. habet virtutē
a fide ecclesie. q.
adest. esto tunc
q. nullus sit fid
lis. viderur q. sa
cramentū nullā
habeat virtutes
Sed hoc falsū

est. quia baptis
mus est. r nul

Quāliū suscipiūt sacm et rez
aliū sacramentū r nō rez. aliū rē
r non sacramenti.

Hic dicitur
du ē aliquos susci
pere sacm r rez sa
cramenti. aliq. sacm r nō rem
aliq. rez r non sacm.

De recipiētib⁹ rem r sacm
determinat veritatē.

Sacm r rē suscipiūt oēs
paruuli qui in baptismo ab ori
ginali mundant peccato.

Remouet falsitatem

Quāuis qdā disteant illis
q. p. ruri sunt puulis in baptismo
dimitti p. a. immitentes illi xpo
Aug. Sacra in solis elect. effi
ciūt qd figurāt. nō intelligētes
illud ita eē accipiēdū. q. ruzi a
lijs efficiāt sacra remissionē. nō
hoc eis faciūt ad salutē. s. solis
electis. Rā q. oib⁹ puulis i bap
tismo mittat p. r. i. g. baptis mū
Aug. euidens dicit. A puulo in
q. t. recēter nato vsq. ad de cre
pirū senē. sic null⁹ p. b. i. e. a. bap
tismo. ita null⁹ ē q. n. p. c. t. o. moriāt
in baptismo. S. puuli tū origi
nali. maiores xpo etiā oib⁹ q. ma
le viuēdo addiderūt ad illud. ni
si enoz m. i. a. s. v. i. t. e. i. p. e. d. i. a. t. i. f. i. c. t. o.
Adulti xpo q. cū fide baptizāt sa
cramentū et rem suscipiūt.

De recipiētib⁹ sacm r nō rē
r dēstiat veritatē.

Quidō sine fide vel fide ac
cedūt. sacm nō rē suscipiūt. v. n.
hiero. Sūt lauacra gētiliū. he
reticoz. s. i. n. lauāt ad salutē. In
ecclesia ē q. nō plena fide accipi
unt baptisma. n. spm s. z aquā. sus
cipiūt. Aug. etiā ait. Iudeis oib⁹
b⁹ cōia erāt sacra. s. nō cōis oib⁹
erat grā q. ē x. t. u. s. sac. r. o. z. Ita et
nūc cōis ē baptis m⁹ oib⁹ bap
tatis. s. i. n. x. t. u. s. baptis m. i. i. p. a. g. r. i. a.
Itē ois q. i. a. s. u. e. v. o. l. u. n. t. a. r. i. a. r.
b. i. c. o. n. s. t. i. t. u. t. ē. cū accedit ad sa
cramtū fidelitū. nūc peniteat eū
veteris vite. nouā nō pōt i choa
re. ab hac pnia cū baptizāt soli
puuli immunes sūt. h. i. s. alijs

testimonijs ap. r. e. f. i. d. i. s. adultis
sine fide r pnia vera in baptis
mo si p. f. e. r. r. i. g. f. a. m. r. e. m. i. s. s. i. o. i. s. q. z
nec puulis sine fide aliena q. p.
p. a. m. h. r. e. n. e. q. u. e. r. i. t. d. a. f. i. n. b. a. p. t. i. s. m. o. r. e. m. i. s. s. i. o. Si q. s. g. f. i. c. t. e. a. c. c. e. d. i. t. nō. h. a. b. e. s. v. e. r. ā. c. o. r. d. i. s. p. r. i. t. o. n. ē. s. a. c. r. a. m. s. i. n. e. r. e. a. c. c. i. p. i. t.

Determinat dubitatōem or
tā ex auctoritate aug.

Uidet tū aug. dicere q. etiā
fide accedēti q. ē t. h. z. o. d. i. u. s. f. r. u. z.
in ipō momento quo baptizāt
oīa condonēt. r post baptis mū
mox redeant. Sed nō hoc asse
rendo dicit. imo hanc opiniōez
r p. m. i. s. s. a. m. s. i. n. i. a. z. cō. s. e. r. e. n. d. o. a. i. t.
em sic. h. i. s. q. f. i. c. t. o. c. o. r. d. e. b. a. p. t. i. z. a. n. t. a. u. r. p. c. t. ā. n. u. l. l. a. t. e. n. o. d. i. m. i. t. t. u. n. t. q. u. i. a. s. p. i. s. s. a. n. c. t. u. s. d. i. s. c. i. p. l. i. n. e. e. f. f. u. g. i. e. t. f. i. c. t. ū. a. u. t. i. n. i. p. o. t. p. i. s. p. u. n. c. t. o. p. e. r. v. i. m. s. a. c. r. a. m. e. n. t. i. d. i. m. i. s. s. a. i. t. e. r. ū. p. e. r. f. i. c. t. i. o. n. e. m. r. e. p. l. i. c. a. n. t. u. r. v. t. e. t. i. a. m. i. l. l. u. d. v. e. r. u. s. s. i. t.

Quotquot i xpo baptisati estis
rē. Etiā illud. Spū sanctus dis
cipline effugiet fictum. vt indu
at eum xpm sanctitas baptis m
exuat eum xpm p. n. i. c. i. e. s. f. i. c. t. i. o. i. s.
Nam redire dimissa peccata v.
bi fraterna charitas non ē apte
dis. docet. etiam in illo seruo a
quo dominus dimissum debitū
petit. quia ille conseruo dimit
tere noluit. Sic non impeditur
baptis mī gratia. quo minus om
nia peccata dimittantur. etiam
si fraternum odium in eius cui
dimittantur animo perseuerat
Solutur enim besternus dies
et quicquid super est. r soluitur
etiam ipa hora momentūq. ante
baptis mū r in baptismo. Dein
ceps aut p. t. i. n. u. o. r. e. i. n. c. i. p. i. t. e. s. s. e.
nō solū p. s. e. q. n. t. i. ū. s. ē. p. r. e. r. i. t. o. r. u. z.
diez. horaz. momentoz. redeū
tib⁹ oib⁹ q. dimissa sūt. hoc aut
vt p. d. i. x. i. m. ū. n. i. s. u. b. a. s. s. e. r. t. o. e. d. i. x. i. t.
qd osidit ex eo qd ait i eodē lib.
se. Si ad baptis mū fice⁹ accedit
dimissa sūt ei p. c. t. ā. a. u. t. n. i. s. t. **D**i
missa. eligāt qd voluerit. Ecce
apte cernis. si tū itēdis id dixit
se. aug. nō asserēdo. s. q. r. e. d. o. r.

lam fictionē ha
bit. ergo reci
pit effectū bap
tismi. **U**. p. d. d.
q. ad salutem p.
unli requiritur
virtus passiois
xpi cum fide. p. xi
ni. sicut dic au
gu. et supra oī
sum fuit. S. z tū
non opret vt sic
fides offerentū
sed sufficit q. sic
fides ecclesie q.
est. vel h. deo de
ficeret. sufficere
meritū fidei qd
fuit in ecclesia.
Sicut enim ora
tionibus sancto
rum in via. de
reconaliat mul
tis peccōib. sic
merito sanctoz
qui sunt in p. r. i. a.
multa remittu
tur nob. q. p. u. s.
meruerunt nob
Et hoc dicit aug.
ad bonifacium.
cū offeruntur p.
uili ad p. c. i. p. i. e. n.
dam gratiam.
tam ab eis quo
rū gestantur ma
nib. q. etiā ab
ipsis si ipsi fide
les sint. q. ab v.
ntuerfa locial
te sanctorū araz
fidelium. Ab oī
bus nanq. offer
ri intelliguntur
quib⁹ placet q.
offeruntur. r q. z.
sanc. a. et indui
dua caritate ad
cōmuniōē spū
rituales adiuuā
tur. r ita offeren
tes p. n. e. i. n. t. e. l. l. i. g. i.
seri. nō solū qui
sūt in ecclesia mili
tante. sed et qui
sunt in t. r. i. ū. p. b. a.
te. Nihilomin⁹
tamen verum ē
q. sacramentum
baptis mī. p. d. e. s. t.
paruulis meri
to fidei ecclesie
militantis. que
quis possit desi

In lib. de baptis m.

Rom. vi. Sap. i.

Abathei

Aug. in eodem.

ceret aliq̄b p̄fōis p̄ālī. ḡnālī t̄n nūq̄ dēfīcē nec dēfīcīet
Juxta illud math. vlti. Ecce ego vobiscū sū vsq̄ ad cō-
sūmationē seculi. vnde sicut sp̄s semp saluatur in aliq̄
indiuuoz. sic fides in aliq̄ fidelī. ⁊ hoc diuina pu-
dentia faciente.

Nec vnq̄s fuit
postq̄ incept
ecclia. q̄n sep̄ eēt
aliq̄s q̄ deo pla-
ceret sic nec vn-
q̄s erit.

Tunc vale-
re incipit rē. cū
illa fictio vera/
ei cōfessio recel-
serit a corde. Lō-
travī. fm hoc q̄
cōfessio expellat
fictionē. sed hāc
nō potuit expel-
lere baptismus
q̄ maioris virtu-
tis est confessio
sue p̄nīa q̄ bap-
tismus. **R.**

3 dōm q̄ cōfessio
inquantū est sacramentalis nō expellit fictionē. sed in/
q̄tā ē act⁹ volūtari⁹ recedēs a malo volūtō vlt̄ p̄posito.
⁊ ita nō expellit p̄ naturā facti. s̄ p̄ nās liberratis volūta-
tis cū sacramento p̄nīe. que volūtas si adesset in bap-
tisimo omnē culpam deleat. et ita er hoc nō sequit̄ q̄ p̄nīa
sit maioris virtutis. **Q**uidam tē hōies xpm aliq̄n
vsq̄ ad sacramenti p̄ceptiōē. vident male dicere. q̄ nul-
lus induit xpm in quo nō sit receptio. fm illud aplī ad

alioz op̄ inōz r̄ferēdo. Idē em̄
ait. Tūc valere incipit ad salu-
tē baptism⁹. cū illa fictio veraci
cōfessioe recesserit. que corde ī
malicia perseverate peccatoz
ablutiōem nō sinebat fieri. Mō
ergo sicte accedenti peccata di-
mittuntur

Determinat dubitatiōem or-
tam ex auctoritate aplī. qua dī-
Quotq̄t in xpo baptisati estis
xpm induistis.

Querit̄ ergo quō illud accipia-
tur. Quotq̄t in xpo baptisati es-
tis xpm induistis. Potest dici
q̄ qui in xpo. i. in xpi cōformita-

Ephe. iij. Induite nouū hoīem q̄ fm deū creatus est in
iusticia ⁊ sanctitate veritatis. Jē induitio dicit aliq̄
habitū. ergo cū inficō nullus habit⁹ def̄ de nouo. v̄t q̄
nihil induat. **R.** dōm q̄ induere xpm est aliq̄c̄ habi-
tū accipere quez

te baptisat. s. vt moriant̄ vetu-
stati peccati. sicut xps vetustati
pene induit xpm que p̄ ḡfam ī
habitantiē habent. Pōt ⁊ aliter
solui. Duob⁹ em̄ modis xpm in-
duere dicimur. vel facti assum-
ptiōe. vel rei p̄ceptiōe. Tū aug-
Induit̄ hoīes xpm aliquādo
vsq̄ ad sacramenti p̄ceptiōem
aliq̄n vsq̄ ad vite sanctificatiōē
arḡ illud p̄mū bōis ⁊ mal̄ p̄t ec-
cōe. h̄ ar̄ ē p̄p̄iū bonoz ⁊ p̄iozū
Omnes ergo q̄ in xpi noīe bap-
tizantur xpm induit. vel fm sa-
cramenti p̄ceptiōem. vel fm
vite sanctificatiōem.

4
tū accipere quez
homo fiat aliq̄
mō ⁊ formis xpo
Lōformari autē
xpo ē dupliciter
Aut exteri⁹. Aut
interius. Et in
5
terius duplici-
ter. aut per cha-
ritatem vnientē
et transforman-
tem in eum qui
amatur. ⁊ fidem
similiter confor-
mantem. Aut p̄
aliquid gr̄as da-
rum ad hoc pre-
parans ⁊ dispo-
nēs. Dico ergo
q̄ viri sancti et
charitatem hnt.
⁊ bona opera. et
cōuersatiōē scām

Aug. iij.
de bap-
tis.

⁊ sacm̄ p̄ceperūt. ⁊ xpm induerūt q̄tū ad facti suscepti-
ōnē et conformationē in conuersatione exteri⁹ ⁊ inte-
ri⁹ similiter s̄ si ere accedentes q̄ exteri⁹ suscipiūt
signū vel qd̄ est signū passionis et mortis. ⁊ resurrecti-
ōnis. ⁊ interius caractere q̄ ad gr̄am disponūt. xpm aliq̄
mō induit. s̄ imp̄fecere. q̄ q̄uis nō renouetur. tamē no-
uo bonū qd̄ā mō siles fuit. ⁊ sic p̄ vtrūq̄ obm̄. Proce-
dūt em̄ fm q̄ induitō dī cōformitatē fm b̄tū p̄c̄m. ⁊ c̄

Gal. iij.

Ad intelligentiaz huius partis principaliter q̄-
runtur duo. Primo q̄rit de suscipientib⁹ sacm̄
baptisimi indigne. Secūdo de suscipientib⁹ sic-
te. Circa p̄mū querūtur tria. Primo querit̄. vtrū bap-
tismus in digne suscipientibus deleat omnē culpā. Se-
cūdo vtrū deleat omnē penā. Tercio queritur vtrū om-
nibus equalem habeat efficaciam.

Questio i a

Quod in digne suscipientibus deleat omnē culpā ostendit̄
sic sup̄ illud Ero. tūq̄ nec vn⁹ ex eis remāsit. Glo. om-
nia peccata ablata sunt in baptismo. potentia dyaboli
est submersa. **I**tem baptizatus si statim post bap-
tismus moreret. euolarer statim sicut dicunt sancti. ⁊ Be-
da q̄ baptismus aperit celum. Sed nullus statim euo-
lat in quo est aliqua culpa. quia p̄fectio gl̄ie nō cōpa-
ritur culpam. s̄ baptism⁹ deleat oēm culpam. **I**tem q̄
tulacūq̄ gratia deleat omne mortale. et etiam veniale.
de quo est contritio. ergo si sacramentum baptismi ali-
quid addit. videtur q̄ deleat omnem culpam. **I**tem
sacramentum baptismi est remedium p̄fectiōis cum sit
fundamentum legis p̄fectionis. ergo cui⁹ originale pec-
catum p̄uauerit hoīem innocentia directe ⁊ principa-
liter. non deleat p̄fecte originale nisi restituendo inno-
centiam. s̄ nō est innocēs simpliciter. nisi qui caret om-
ni culpa. s̄ tē. **C**ōtra diuersoz morboz diuersē sunt
medicīne. sicut dicit Grego. q̄ non sanat oculos. sanā

calcanem. ergo cui⁹ culpae sint diuersē. nō tantū specie
s̄ genere. v̄t p̄ore originalis. ⁊ actualis ⁊ mortalis. ergo
ad hoc q̄ curent̄ necesse est q̄ diuersē adhibeantur sp̄ua-
les medicīne. sed baptismus est vnicū sacramentum.
ergo non deleat omnem culpam. **I**tem gratia bap-
tismalis est gratia incipientium. Sed status incipientiū
magis est composibilis culpae q̄ proficientium ⁊ per-
fectorum. ⁊ gratia incipiens magis comparatur culpā
q̄ proficientis vel p̄fectae. sed gratia in proficientibus
et etiam p̄fectis comparatur aliquam culpā. s̄. h̄ent
alem. s̄ multo forti⁹ gr̄a baptismalis. **I**tem esto q̄ ali-
quis accedat ad baptismum cum motu venialis pecca-
ti. aut datur ei effectus sacramenti aut non. Si non. q̄
est fictus. Sed quicūq̄ est fictus peccat mortaliter. s̄
veniale peccatū illi est mortale. qd̄ stultū videt̄ si quis
hoc dicit. quia ad nihilum nouū obligat. Si autē nō ē
fictus ergo recipit gr̄am. ⁊ constans ē q̄ illa non deleat
culpā. q̄ tūc simul eēt ⁊ non eēt. s̄ gr̄a baptismalis non
delet omnē culpam. **I**tem si baptismus deleat omnes
culpam. cū sacramēta non sint nobis necessaria nisi ad
culpam delendam. quia si non esset peccatum. non esset
sacramentum. ergo cetera superflunt. ⁊ ideo q̄rit. vtrū
talīs effectus debuerit dari alicui sacramento. ⁊ quare
magis sacramento baptismi q̄ alicui alioz. **R.** dōm
q̄ sicut auctores dicunt. ⁊ magistri cōmuniter asserūt. in
sacramento baptismi si plene percipitur eius efficacia
⁊ remediū. omnis culpa delet. ⁊ restituit bono in p̄stī-
nam innocentiam q̄tū ad aiām. Si queratur ratio bu
D 2

6

ius. dicendum quod huius ratio causalis fuit divina libera-
 litas que tantam huius sacramento prout efficaciam. Si
 autem queratur id huius potest congruitas triplex assignari.
 Prima potest esse ex parte eius contra quod baptismus pro-
 pter est. scilicet originale. quod in omnia peccata peiores in anima
 reliquit sequelas. et cuius corruptio est universalis et
 magna. et ideo congruum fuit ut deus magne efficacie
 remedio institueret in contrarium. ut sicut in corrup-
 tione illius morbi manifestatur rigor divine iusticie. sic
 etiam in remedio manifestaretur dulcedo divine misericordie.
 ut non solum illum morbum. sed omnia que confes-
 sunt annera huius remedii virtute deleatur. Et hoc
 est quod dicitur Roma. v. Non sicut delictum ita et donum.
 Secunda congruitas est ratione eius ad quod est. scilicet ad regene-
 randum. Unde in hoc sacramento transfert homo a peccato
 tenebrarum in adoptionem filiorum dei. et maxime spiritus lar-
 gitas divine manum in primo reditu et adventu. Et hoc est
 quod dicitur Thimotheo. per lavacrum regenerationis et renova-
 tionis spiritus. quem effudit in nos abunde. Tercia con-
 gruitas est ratione ordinis. quia illud est primum inter omnia
 sacramenta et fundamentum ad alia. id est ut perfectum ster-
 natur fundamentum. placuit divine misericordie huius sa-
 cramento perfectam dare efficaciam ad delendum omnes
 culpam. ut priorum oblivis is. quod baptismus est et quasi
 novus effectus. omnino ad interiora extendat se. Et quod
 disposuit huius sacramento dare principalem efficaciam. et
 quod virtus passionis specialiter huius sacramento adesse. id
 dedit expressam significatam. hoc enim inter cetera ma-
 gis indicat animam fieri sanctam et puram. Concedendum
 est ergo quod delet omnem culpam. Ad illud quod obij-
 citur quod diversorum membrorum diversae sunt medicine et
 dicitur potest hoc esse verum in corporalibus in quibus est ar-
 tio virtutis. In spiritualibus autem ubi est maior com-
 municatio bonitatis secus est. Sed quia hoc diximus
 verum esse in spiritualibus. propter hoc quod facta distincta sunt
 dicitur quod remedium potest morbum respicere. dupliciter
 Aut quia principaliter fit ad hoc. aut quia hunc curat ratio-
 que annexum. dico ergo quod si quod diversi sunt morbi spirituales
 diversae sunt medicine sacramentales principaliter ordi-
 nate ad illos. Si autem morbus habeat alium morbum
 contumacium. et medicina perfectam habeat virtutes cu-
 randi. non tantum curat principalem sed etiam annexum
 et sic dico facere baptismus. Ad illud quod obij-
 citur quod gratia baptismalis est incipientium. dicendum quod gra-
 tia baptismalis habet duplicem comparationem. scilicet
 ad bonum ad quod habilitat. et ad malum a quo cu-
 rat siue peccatum. Secundam primam comparationem con-
 parationem cum sit perfectum medicamentum habet
 vim gratie perfecte. et hoc ex divina ordinatione. qui in
 illo sacramento vult omnia delere. et innocentiam per-
 fecere restituere. Ad illud quod obij-
 citur de motu venialis peccati. quidam respondent quod veniale tunc effi-
 citur mortale. quia negligit se preparare et ad sacramen-
 tum disponere. non quia idem peccatum quod sit veni-
 ale sit mortale. sed quia additur contemptus qui est mor-
 talis. Sed hic sermo durus est. quia frequenter insur-
 gunt veniales motus. etiam cum spirituales homines
 sint in perceptione divinorum sacramentorum. Ideo
 dicitur aliquid quod est fictio dupliciter. scilicet simpliciter et secundum quod
 fictio simpliciter aufertur effectum. et hoc est volun-
 tate mortaliter peccandi. fictio secundum quod hoc est veniale
 que non impedit ingressum gratie sed complementum
 gratie. unde in tali non habet perfectum effectum. Ali-

ter tamen potest dici quod motus venialis non facit fictum
 simpliciter. sed ad tempus. quod gratiam non expellit. sed
 retardat dum non elevat se ad recipiendum divinam
 gratiam. et quando talis motus cessat. credo quod statim
 baptismus plenum effectum habeat. et hunc motum et
 alia peccata deleat. etiam si non superveniant de illo cor-
 rumpit nova. et. Quod ultimo obij-
 citur quod baptismus non est iterabilis. Et iterum aliquid sequere rema-
 nent. que quibus non sunt culpa. inclinant tamen ad cul-
 pam. et ideo indigent remedio alio. Quare autem hoc sa-
 cramentum magis sit efficax contra alia. patet ex iam dictis.

Questio

Utrum sacramentum baptismi deleat omnem penam
 Et sic videtur Roma. ix. Sine penitentia sunt dona
 dei. Glossa. Gratia dei in baptismo non requiritur genuum
 aut placentum. aut aliquid aliud opus. ergo videtur quod
 baptismus nullius pene sit debito. Item Augustinus de
 sermone. Baptizatus es. mundatus es. et restitutum
 est corpus tuum ad statum primum patris. ergo si pa-
 tris homo nullius pene fuit debito. videtur similiter
 quod nec baptizatus. Item pronior est deus ad miserandum
 quam ad condemnandum. et passio christi pro merito quam pec-
 catum adeo remeruit. sed deus in ratione peccati adeo pennis
 nobis multipliciter influit. ergo multo fortius pro merito
 ritum passionis christi non tamen culpa. sed etiam a pe-
 na debet eripere. omni scilicet quam influit. Item remo-
 va causa remoneri debet effectus. sed causa nostre pena-
 litatis et mortalitatis fuit culpa. ergo restituta innocen-
 tia. iam non debet durare penalitas aliqua vel morta-
 litas. Si tu dicas quod culpa fuit causa mortalitatis. non
 sic innocentia causa contrarii. Contra. si oppositum est
 causa oppositi. ergo cum culpa sit causa ponens morta-
 litatem. similiter innocentia ponet impunitatem et im-
 mortalitatem. ergo si baptismus reducit innocentiam
 videtur quod tollat omnem penam. Contra. Videmus penam
 unlos baptizatos qui nullam culpam commiserunt pro ba-
 ptismi multis cruciatibus subiacere. et constat quod non in-
 iuste. ergo baptismus non absoluit ab omni pena.

Item videtur quod non debeat ab aliqua pena absolvi.
 quod Augustinus dicit. Aut deus punit aut homo. Et iterum
 in ad Thimotheo. Iustus est. seipsum negare non potest. sed cum
 dimittere malum impunitum sit relinquere uniuersum in
 ordinatum. et etiam facere contra iustitiam. videtur quod
 deus in baptismo non debeat ab omni pena absolvi.

Item baptismus magis est remedium contra originale quam
 contra actuale. Sed non curat a penis contractis per
 originale. sed nec absoluit a penis debitis actuali ergo vi-
 detur quod a nulla. Si tu dicas quod relinquitur ad exercitium
 contra. Maius est exercitium in penis personalibus quam
 sit in naturalibus. ergo potius deberet illas dimittere
 propter hoc est questio. cum bonus medicus intendat
 semper radicem morbi curare. et bonum remedium ad hoc
 feratur. propter quod baptismus relinquit magis pe-
 nam fomitis que inclinatur ad peccatum. quam alia penal-
 debitas pro peccatis. Item. de quod distinguendum est in pe-
 nis. Quaedam enim pene sunt eternales. et quedam tempo-
 rales. Ab omni temporalis absoluit baptismus delendo
 omnem culpam. In temporalis vero distinguendum quod
 quedam contrahuntur. quedam assumuntur. Contra-
 buntur autem sicut fames. sitis. et passiones contempo-
 raneae vite. Quaedam imponuntur et assumuntur. ut te-
 nita. et corporalia et spiritualia exercitia. et laboriosa ope-
 ra. Baptismus ergo absoluit ab omni pena eternalis. ab-
 soluit nihilominus ab omni temporalis satisfactoria su-

ue assumpta. non autē ab omni contracta. utpote a fa-
 12 me. sicut in infirmitate. et ceteris pēnis spiritualibus. Ra-
 tio autem huius est quod deus ad hoc ipsum non ordinavit.
 Et ratio quare non ordinavit est. quia congruum fuit.
 quod huiusmodi penalitates in nobis relinquere. et hoc
 manifestandum equitatem divini iudicii. ad demonstrā-
 dum meritum passionis christi. ad promovendum lib-
 arb. Ad manifestandum equitatem divini iudicii. ut il-
 la sententia quam dicitur de morte ade et posterorū
 eius immobilis permanens. Unde ab illa nemo evadit
 Ad ostendendum fructum passionis christi. quod si domi-
 nus curaret naturam et formam. et filius nasceretur in-
 munis a culpa. nec indigeret regenerari a christo. ite-
 ut omnes seipsum passione noscant egere data est virtus
 sacramento a passione. sive ad hoc ordinatum est ut pe-
 nas remittat personales non naturales. quod remedium
 respicit personam non naturam. et ad amplificationem
 meritum lib. arbi. Promouent enim ad bonum multipli-
 citer huiusmodi penalitates. Dantur enim propter humi-
 litatem. Job. iii. Sagitte domini militant in me. qua-
 rum indignatio. et. Timoris domini in cussione. Job. vii. Ter-
 rores domini militant contra me. Propter suū pē- cog-
 nitionem. Isai. lxxviii. tantummodo sola veratio dabit i-
 tellectum. et. Propter stimulationē ad bonum. Nichi-
 li. Surgite et ire quia non habetis hic requiem. Prop-
 ter exemplū non peccandi. Zach. xii. Ad amplexum
 meum ab adolescentia mea in exercitium virtutū. Judi-
 cum. iij. Hec sunt gentes quas reliquit dominus. ut eru-
 dierit israel. Propter hoc ut sit signū adoptionis fili-
 orum. Hebre. xii. Si extra disciplinam estis. et. Prop-
 ter hoc etiam ut nemo accipiat hoc in retributionis pie-
 nitiam. ne scilicet homines propter hoc ad baptismum ve-
 niant. Si enim daretur ibi immortalitas. propter hoc
 plures accederent quod propter gratiam. nec fides tūc ha-
 beret meritum. cui humana ratio preberet experimētū.
 13 Prima ergo ratio que dicitur quod remittit pena corporalis
 concedenda est. Sed quod dicitur Aug. quod corpus resti-
 tutum est in statum primi hominis. dicendum quod intelli-
 gitur quantum ad innocentiam non quantum ad naturā
 14 Ad illud quod obijctur quod deus prior est ad mise-
 randum. dicendum quod sic dicitur deum misereri. ut in iu-
 labilis maneat sententia veritatis. et ideo patet quod non
 debuit sententiam latam contra honorem retractare. sed
 manente sententia remedium misericorditer dicit adhibere.
 Et primum fecit quasi compulsus. secundū vero ex se.
 Rursus meritum christi non ordinatur efficaciter nisi
 15 his qui ei adherent. et ita personas respicit. Ad illud
 quod obijctur de causa. dicitur quod est quedam causa effici-
 ens et conservans. quedā inducens sed non conservans
 primo modo habet veritatem. Secundo modo nō. Et
 plura horum est in sole et lumine. gladio et vulnere. Pri-
 mo modo culpa non est causa pene. sed secundo modo
 Ad tamen obijctur quod sit oppositum causa oppositi. et.
 dicendum quod illud est verū ubi est tota causa. Potest ni-
 hilominus dici quod innocentia non est causa immoralita-
 tis meritoria. sicut culpa fuit meritoria moralitatis.
 et quibus meretur. tamen divina dispensatione ut dicitur est
 16 non redditur statim. Ad illud quod obijctur quod aut punire de-
 aut homo. dicendum quod homo aliquā penā habuit cū pec-
 cavit. aliā non cū conterritur. residuū hō. soluit. chri-
 stus de suo. et sic non remanet impunitū. Ad illud di-
 cendum quod baptismus est remedium respiciens personā non
 naturā. et rationes huius dicitur. Ideo penā personales
 17 non naturalē remittit. Ad illud quod obijctur de me-

dico quod curat radicē. dicendum quod deus utroque modo cur-
 rare potuit. sed tamen magis hoc modo curare dispo-
 suit. non ut totū genus curaret simul. sed quilibet qui
 veller curari et quilibet in propria persona. quod magis
 astringebatur dū hoc ut recognoscebat beneficium. Et
 divina etiā instituta hoc exigebant tāquam congruū et necesse.
 Si enim unūquemque nosset deus curasset in radice. non
 sic gratiā dei cognosceret quilibet. nec ita gratus esset
 de beneficio p̄stito in alio sicut de p̄stito in seipso.

Questio iij
 An digni recipientes sacramentum baptismi. om-
 nes et equaliter recipient eius efficaciam. Et sic videtur
 Aug. in libro de unico baptismo. Baptismi alio
 alio magis non dicitur. vel minus. ergo equaliter.

Respondeo ratione videtur. quod baptismus restituit quemlibet
 ad plenā innocentiam. ita quod baptisatus statim euola-
 ret si moreretur. Sed vnus non est altero innocentiō. et
 et. Hec baptismus habet efficaciam a passione christi.
 sed ipse se equaliter obrulit pro omnibus. ergo et sacramē-
 tum equaliter habet efficaciam in omnibus. Hec querit.
 in quo maiorē habet efficaciam. aut in eo qui magis pec-
 cavit. aut in eo qui minus. Et in eo qui magis videtur.
 quia vtriusque totū remittit. et illi magis qui peccavit am-
 plius. Sed quod in eo qui minus videtur. quia ille est gratia dig-
 nior. ergo et. Contra dicitur Math. xxi. Dedit vni
 cuique secundum propriam virtutē. sed vnus est dispositio magis
 et alius. ergo vnus plus accipit a deo in baptismo quam al-
 ter. Item dicitur. Peccator omnibus similitur per bap-
 tismū venia datur. gratia autē secundum proportionem si-
 dei et purgationem. Hec. deus datur est gratie in bap-
 tismo. et constat quod voluntarius et rationalis. Sed ratio
 dicitur cum qui donat secundum quod melius inuenit aliquem
 dispositum plus ei donare. ergo. et. **Respondeo** dicitur quod sic

supra dicitur est. prima res baptismi est caracter. secunda
 est infusio gratie. tertia est restitutio innocentie. Quā-
 tū ad caracterem non est magis vel minus. Vnus enim
 alio non est magis baptisatus. Quāntū ad tertium scilicet
 innocentiam equaliter. Sed quod vnus non est magis inno-
 cens alio. Quāntū ad medium vero quod est gratia di-
 cendum quod est magis et minus. Sed gratia duplicem ha-
 bet actum. scilicet delere peccatū. et habilitare ad bonum. Quā-
 tū ad delitionē peccati maiorē habet effectū in eo qui pla-
 cōmiserit. scilicet non tamen propter hoc est maior. quod modica gratia pre-
 lere omnem culpā. Quāntū vero ad habilitatōem ad bonum
 eo qui magis disposuit se. maiorē habet efficaciam. Et pre-
 ca ipsa est maior. quod ex hac parte attendit augmentū gratie. Per hoc
 patet omnia propter illud de passioe. Ad quod dicitur quod et si rēpūs
 pro omnibus passus est. non tamen habet passio eius in omnibus effi-
 20 caciā. quod non omnes se disponunt sic. Et si equaliter passus est.
 non tamen habet equalē in omnibus efficaciam. quod non omnes equaliter se dispo-
 nunt. scilicet qui propinquius accedit magis accedit sicut ad ignē
 21 Dūque due rōes currunt secundum illā viā secundum quā est equalitas ca-
 racteris et innocentie. Ad illud quod queritur. cui plus do-
 nat. vel ei qui plus peccat. vel ei qui minus. dicitur quod quantum
 ad remissionē culpe et dimissionē pene ei qui plus. quantum
 ad habilitatōem ad bonū aliter propter eum magis se dispo-
 nit et deus acceptat. quod frequenter ubi habūdavit de licitū. su-
 pabūdavit et gratia. Tamen ceteris paribus minor preparatō
 ei qui minus peccavit pro maiori reputāda est. Unū credo ma-
 gis eū dispositū ad grām. Et si tu obijctas. cui plus di-
 mittit plus diligit. Luce. vii. dicitur quod illud non ponit. quod
 ita sit semp. sed quod de bono et equo debet plus diligere
 et dimisso. sed non oportet quod plus diligat ex bono dato
 et commisso. et sic patent omnia circa hec querita.

Qonsequenter q̄rū ad fm articulū querit d̄ fiete accedentib. Et circa h̄ q̄rit̄ tria. P̄mo querit v̄rū aliquis inuitus siue coact⁹ suscipiat sacramentū baptismi. Sec̄do v̄rū fiete recipiat sacram̄ 2 nō rē Tertio v̄rū recedente fiete baptismi habeat in eo ple nam efficaciam.

Questio. j. **Q**uāliq̄ inuitus nō recipiat baptismū v̄r. q̄ d̄ i de etali Innocēti. q̄ si aliq̄s oīno recusans imergat nō est baptizatus. **I**tem in sacro baptismi d̄bit m̄mōniuz spūale. 2 desponsat aīa reo. Sed m̄mōniuz spūale aut m̄m̄ aut plus exigit de cōsensu q̄ m̄mōniū carnale. ergo si coactio impedit m̄mōniū carnale similit̄ v̄r q̄ i pediat ne quis suscipiat baptismatis sacram̄. **I**tem sacramentū ē donū dei nō solū rōne gratie grātū faciens sed etiā characteris imp̄ssi. Sed grā dei nō t̄m nō dat̄ repugnantib. imo etiā subtrahit. q̄ videt̄ q̄ tali nullo mō conferat sacramentū. **I**tem lex euāgelica est lex libertatis. ergo 2 sacra euāgelica sunt libertatis. Sz qd̄ libertatis ē libere suscipitur a volūtate. ergo videt̄ q̄ nec de iure nec de facto aliq̄s sacram̄ baptismi recipiat inuitus. **C**ontra. Paruulus 2 furiosus recipiūt sacram̄ q̄rū cūq̄ renitunt sicut patet in fra. Si h̄ hoc v̄rū ē. ad receptionem et̄ nō cōcurrat actus volūtatis. q̄ ita recipit inuitus vt volūtari⁹. **I**tem baptism⁹ ē remediū cōtra originale. sz originale d̄bit necessario puer cū nascit̄. ergo videt̄ s̄l̄ q̄ ad baptismū possit̄ iseri alicui necessitas volentie. **I**tem nō pōt magis cogi volūtas q̄ cōmmando vel incedendo morte. sz si aliq̄s cōpulsus timore mortis sacrificet erit ydolatra. ergo similit̄ si sacram̄ recipiat timore mortis sacramentū v̄rū est. **I**tem si aliq̄s baptizatur ex amore male inflamāte baptizatus ē de facto. ergo si nō minus repugnat baptismi amor male inflamās q̄ timor male humilitās. si sic baptizatur ex malo amore baptizatur ē. similit̄ videtur q̄ baptizatur ex timore sit baptizatur. **Q**uestio. d̄m q̄ coactio duplex ē. sufficiens 2 in ducēs. Si aliq̄s mergat̄ coactōe sufficiens. v̄r potest q̄ cum violenter accipit̄ ē. 2 ip̄o renitente manibz 2 pedibz mersus est. talis nullo mō baptizatur. q̄. quia nullo modo fuit in eo consensus nec voluntas. imo fuit oīno repugnans. Si aut̄ aliq̄s immergat̄ coactōe inducēte. v̄r potest minus vel flagellis. ita q̄ magis vult se subiecere sacramēto ecclie q̄ morte perire. dico q̄ aut̄ incedit̄ alios illudere et̄ morte euadere. 2 tūc q̄ nō est intentio. nō est sacram̄. cū nullus dicat̄ baptizatur esse qui cōsensit se immergi ad iocū. Aut̄ ip̄e vult illud qd̄ facit̄ ecclia circa se fieri velle magis q̄ velit perire. 2 tūc siue credat siue nō. siue velit habere grām siue non. d̄m q̄ recipit sacramentū. eo q̄ q̄uis non sit ibi volūtas meritoria. ē t̄m ibi consensus 2 volūtas. nec ē simpliciter inuolūtariuz. **U**n̄ quia talis vult exteri⁹ sacram̄ recipere. vult aliqd̄ iseri fieri qd̄ sit p̄p̄ h̄ q̄ subiecit se et. subiecit ergo se necessario annero. 2 iō fm canones 2 doctores theologie talis iudicand⁹ est baptizatus. **E**t hoc p̄ illud qd̄ p̄mo obf̄nam ista ē intentio innocenti⁹. **A**d illud qd̄ obf̄d̄ matrimonio carnali. d̄m q̄ non est simile. q̄ enim coacta cōnubia cōsueuerūt habere malos exitus. iō sacri canones interdixerūt ip̄a. Alia tamē pōt̄ eē rō hui⁹ v̄r. dicit̄ i fra. Nihilominus tamen illud vez est q̄ non tanta voluntas requirit̄ in aliq̄ ad susceptiōem baptismi sicut ad contractiōem matrimonij. Si enim p̄ exponat paruulum ad baptizandū. nō pōt̄ paruulus cū ad adultam etatē venerit reuocare. nō sic ē de matrimonio. quia quantū cūq̄ pater obliget paruulum. nūq̄ obligat nisi consentit

at cum puenerit ad annos discretionis. **A**d illud qd̄ obf̄ q̄ sacramentum ē donū dei. d̄m q̄ ē donū gr̄e gratis dare. 2 grātū faciens. licet aut̄ donū gr̄e grātū facientis nō detur habēti duplex cor et duplicem volūtates. dat tamē donū gratie gratis dare qd̄ nō exigit rāta dispōsitiō in suscipiēte. **A**d illud qd̄ obf̄ q̄ lex euāgelica ē lex libertatis. d̄m q̄ v̄rū est q̄ de iure nō dat̄ nec dari debz ei qd̄ libera volūtate nō accedit. 2 ius diuini h̄ dicit̄ 2 cōstantinus de hoc legē addidit. Defecō tamē si fiat. factū est. h̄ t̄m habet v̄ritatē in re sacramēti. qd̄ facit̄ esse in lege libertatis. **A**d illud qd̄ obf̄ in d̄m q̄ q̄ntum cūq̄ renitenti sacram̄ dari p̄t̄ p̄pter puulū 2 furiosum. dicendū q̄ nō ē simile. v̄n nō statim appetitur suo. sed volūtati offerenti. Tamē de furioso distinguit̄. quia aut̄ habuit aliquādo v̄sum l̄. ar. aut nō habuit. Si nō habuit iudicandū est sicut de puulo. Si habuit 2 in illo baptizari voluit. iudicandū ē cū baptismū recipere. sed si nullo mō voluit. non est credendū ip̄m recipere sacramentū. **A**d illud qd̄ obf̄ q̄ originale 2 trahit quia inuitus. d̄m q̄ nō est simile. q̄ originalis cōtractō est quasi naturalis 2 ideo inuitabilis. sz remediū baptismi non respicit naturā sz potē volūtate p̄sone. 2 ideo nō ē simile. **A**d illud qd̄ obf̄ vltimo de cōmmando mortis. d̄m q̄ maior p̄ esse coactio q̄ bec. Nā becē solū iducēs nō sufficiens. Sed cū accipitur velit nolit. 2 immergit̄. ibi ē sufficiens coactio. Quāuis etiā volūtas non possit cogi in volēdo. pōt̄ t̄m simpliciter homi fieri coactio i actu exteriori. **U**n̄ volūtas inducta volūtas ē. 2 ideo hic imprimetur character et̄ ibi nō. Exēplū i eo qd̄ ponit̄ t̄m / ra timore mortis. 2 de eo cui⁹ man⁹ trahit̄ violentē. p̄m̄ consentit et̄ peccat̄ et̄ d̄ sacrificare. secund⁹ non sic qd̄ sacram̄ inductus suscipit̄ d̄ sentire siue iudicat̄ amore bono vel malo. siue timore bono vel malo. siue tēpore bono siue malo. suscipit̄ sacramentum. quia sacramenti susceptio est bonis malisue communis. 2 ideo talis voluntas sufficit ad sacramentū. v̄r seniores dicūt et sic patet quibus character baptismalis imprimetur.

Questio. ij. **A**trum fiete recipiat sacramentum et non rem. Et q̄ sic videt̄ Sap. j. Spūscūs discipline effugiet fictiū. **I**tem ratione videtur. quia gratia non stat nec stare potest cum proposito peccandi. imo habita expellitur sed talis accedit in proposito peccandi. ergo. **I**tem baptismus est sacramentum fidei. ergo necesse est accedentem ad ipsum credere si est in statu i quo possit̄. **U**n̄ d̄m. v̄r. Qui credente baptizatus fuerit. **C**ontra sacramenta nō. le. sunt causa. sed posita causa ponitur effectus. ergo si aliquis recipit sacramentum. etiam si fictus est. recipit et rem. Si dicas q̄ causa ista potest impediri vt non efficiat propter malam dispositionem in suscipiente tamen non potest impediri quin significet. ergo si significat ibi esse gratiam 2 non eē falsum est ergo signum. **I**tem Quero quid̄ impedit. et constat q̄ nihil repugnat gratie q̄ culpa. sed culpa nō impedit. imo expellitur. ergo a nullo alio potest impediti. **I**tem si fictio impedit quero quid̄ faciat hominem fictum. Si defectus fidei. ergo eadem rāōe defectus charitatis. 2 tunc omnis non habens charitatē est fictus. ergo nullus recipit gratiam. **U**n̄. dicendū q̄ ad hoc voluerūt aliqui dicere q̄ fictus accedens ad baptismum recipit sacramentum et rem pro infanti illo quo baptizatur. vt verificetur illud apostoli. quicūq̄ baptizati estis in christo. christum induistis. sed statim post recedūt v̄ritio fictiōnis. et hoc d̄ dicunt August.

30 sensisse. Sed magis hoc improbat in lra. et ostendit aug. sensisse. Et propterea aliter eodem modo sic accedens recipit sacramentum et non rem. Fictio autem dicitur ille qui aliquid exterius prendit. aliquid hinc interius. Talis est qui exterius se recipit potentia interior. tripliciter potest aduersari. aut discedendo contra ad rationalem. aut malum appetendo contra ad concupiscibilem. aut sacramentum contemnendo contra ad irascibilem. et in tali non habet effectum sacramentum. quia deus nulli inuito dat iustitiam nec gratiam. alioquin non esset iusticia. et per hoc patet quod obicitur de ea. Ad aliud dicitur quod sacramentum significat se facere in recipiente remissionem. et quantum est de se sic facit. sed quod non fiat. videlicet est suscipientis. et ita veritas est in sacramentum quod falsitas in facto. Ad aliud dicitur quod gratia expellit et recipitur in anima. contra fornicationem voluntatis. similiter et culpa. Unde culpa non obstat gratie nisi contra voluntatem illi consentiens. quia autem dolet. tunc condona est. Et si dicitur quod nihil magis repugnat gratie quam culpa. intelligendum est quod repugnat potest esse dupliciter. vel contra ad resistantiam. vel quantum ad oppositionem secundum formam. Exemplum est de tenebris in aere. et de opacitate respectu lucis. sic dicitur in proposito quod culpa et gratia repugnant secundum oppositionem forme. sed fictio secundum oppositionem resistens. unde fortius repugnat. Ad illud quod obicitur de defectu fidei. dicitur quod necesse est rationem concordare sacramentum et voluntatem. sed non oportet quod perfecta concordia que est per gratiam gratum facientem. sed ea que est per gratiam gratis datam. Sed ratio non efficitur concors nisi gratia fiat saltem informis. voluntas autem efficitur concors attritione. similiter irascibilis quoad humilitatem siue subiecti one. ideo non est simile de charitate. Bene autem opponeret si intelligeret de fidei formam etc.

Questio. iij.

Utrum fictus recipiat rem post sacramentum recedente fide. Et sic videtur Augustinus dicit et habetur in littera. tunc incipit valere baptismus ad salutem. quando illa fi

De his qui suscipiunt rem sacri tantum.

Sunt et alij vt supra posuimus qui suscipiunt rem et non sacramentum. Supra egit magister de his qui suscipiunt sacramentum tantum. hic agit de his qui suscipiunt rem sacramenti tantum. Et habet hec pars duas partes. In prima inquit magister verum possint habere rem sine sacramentum. In secunda querit verum primo debeant suscipere sacramentum. ibi. Sollet etiam queri de his qui iam sanctificati. Prima pars habet duas. In prima determinat veritatem. In secunda remouet dubitationem. ibi. Dis autem videtur obuiare quod dominus dicit. Et primo remouet dubitationem. habentem ortum ex verbo domini in Iob. Secundo vero ex verbo aug. ibi. Sed dicitur aliqui nullum adultum. Si

Inquit et determinat veritatem verum aliqui possint habere rem sine sacramento.

Aug. i. li. iij. d. c. xxi

Sunt et alij vt supra posuimus qui suscipiunt rem et non sacramentum. Qui enim effundant sanguinem pro nomine iesu. et si non sacramentum. rem tamen accipiunt. Tunc Augustinus. Quicumque non precepto regenerationis laucro pro confessione christi moriuntur. tantum eis valet ad dimittenda peccata. quantum si abluerent sacro fonte baptismi. Audistis quod passio pro christi nomine suscepra supplet vicem baptismi. Nec tantum

Et modo passio. si fides et contritio implet vicem baptismi.

etio veraci confessione de corde recesserat. Fictio erar sola causa quare sacramentum non habebat efficaciam. ergo illa remota habet effectum. Item si non haberet effectum. cum sacramentum non possit iterari. et nullus sine efficaciam baptismi possit saluari. non pareret huic via salutis. Contra opa mortua non viuificant. sed iste recipit baptismum extra charitatem. et ita est opus mortuum. Item necesse est eam esse coniunctam effectui. alioquin si causa preterit et non est. ergo nihil facit. sed ita est in b. ergo etc. Item si aliquis indignus recipit. corpus domini. recedente indignitate non propter hoc aliquid efficit. ergo etc. Item quid erit de eo qui medio tempore peccauit. Si enim habet efficaciam. tunc cum remittat omnem culpam remittitur fictio et alia peccata. sed hec non fierent nisi fuisset fictus. ergo peccata como dum de malicia. Ad dicendum breuiter quod sacramentum baptismi cum non sit iterabile imprimat caracterem et ille habet omnem efficaciam recedente fictione quam habuisset ante. unde peccata illa remittit quantum ad penam et culpam que precesserunt. que autem post commisit virtute penitentiae remittunt. et pro illis est penitentia imponenda. Et his parent omnia. Ad illud ergo quod primo obicitur quod opera mortua etc. dicitur quod baptismus non est opus hominis sed dei. et ideo nunquam potest esse mortuum. Illud autem quod dicitur de operibus mortuis intelligitur de operibus nostris. Ad illud quod obicitur quod causa debet esse coniuncta effectui. dicitur quod caracter semper manet. et illud efficit quod faceret gratia fictione recedente. Ad illud quod obicitur de sacramento eucharistie patet responsio quod non valet. tum quod transe et nihil relinquitur gratis datum disponens ad gratiam gratum facientem. tum etiam quia est iterabile. Ad illud quod obicitur de eo qui medio tempore commisit. dicitur quod omnia remittuntur ei. sed non reportat eodem modo. quoniam tam de fictione quam de peccatis post perpetratis est et penam imponenda. et sic patet totum.

miter. secunda pars in qua magister determinat verum iam habentes rem debeant suscipere sacramentum habet duas partes. In prima inquit quid sacramentum in his efficitur siue conferat. In secunda vero querit quid in eis signat. ibi. Si queritur cuius rei baptismus ille sit sacramentum. vbi determinat quid significet. Sollet etiam queri si paruulis in baptismo datur. Deest secunda pars principalis distinctionis in qua magister determinat specialiter effectum baptismi in paruulis. verum scilicet paruuli recipiant dona virtutum. Et habet hec pars duas partes. In prima querit. In secunda determinat secundum veritatem et opinionem. ibi. Videtur quod non receperint.

passio vicem baptismi implet. sed etiam fides et contritio vbi necessitas excludit sacramentum. sicut aperte docet augustinus dicens. baptismi vicem aliquando implere passionem. De latrone illo cui non baptizato dictum est. hodie mecum eris in paradiso. beatus Lyprianus in libro quarto de baptismo non leue documentum assumit. Quod est atque etiam ego considerans inuenio non tantum passionem pro nomine christi id quod baptismus deest. erat posse supplere. sed etiam fidei iurisdictionem cordis. si forte ad celebrandum mysterium baptismi au-

a. ij. **M**eg est il
le latro p nomine
xpi crucifus est.
fm b vi q ille n
fuit martyr. qz
marrir n fac pe
na sz ca. Sz d.
Dier. xps d cru
ce latrone iuita/
uit ad padisu. z
ne ds putar ali
qn sera ee puer/
fioez. homicidij
pena. sec ee mar
tyriu. It eacus
marririj e susti/
nere pena er cha
ritate. sz latro n
sic sustiuit. g. zc.
R. ddm. q ad
marririu pple/
ti duo pcurru
t. iusta volutas
z iusta ca. P. v/
mu defecit i no
ceto. scdm vo
in latrone. z ita
de se neutz fuit

Rom. x.

Martiriu
ppletu
requirit

Aug. i. ij.
li. retract.

Ambro.

Jer. iij.

Job. iij.

Definiat

4o

Sup. epi. eccie erar differ/
ad h. i. p. re. baptis mu y qz
ad tpa defmista
nisi i micre piculu mon.

a gustijs tepoz succurri n pr. **M**e
qz em ille latro p noie xpi cruci
fix. es p meritis facinoruz suoz
nec qz credidit pass. e. sz du pa
t it credit quatū g valeat sine vi
sibilis baptisimi sacro qd aphus
ait. corde credit ad iusticia. ore
aut p fessio fit ad salute. i illo la
trone declaratu e. Sz tuc i plet
inuisibilis cu mysteriu baptisimi
no pempt religiois sz articulo
necessitatis excludit. Et baptis
m qd e pt ee vbi puerio cordis
defuerit. puerio aut cordi pot
qd e inesse no pcepto baptismo.
sz pcepto baptismo no pot nec vl
lo mo diceda est puerio cordis
ad deu. cu dei sacm ptenit. Ec
ce hic habes no solu passioez. sz
etiā fide z p rritoez pferre remis
sionē vbi no cōtēnit sacm. vt in
latrone illo ondit. q n passioez
sz p fide saluar e sine baptismo
Sz dicit qdā b argumētū aug.
retractasse. **R**etractauit qd e ex
emplū. sz iniam n. Aut em in. iij.
li. de baptis. Lū dicerē vicē bap
tisimi posse hēre passionē. no sat
y doneū posui illi. latrois exem
plū. qz vtru n fuerit baptisatus
incertū e. **L**onstat g sine baptis
mo aliqs iustificari z saluari. vñ
Ambro. de **C**laicitiano. vtrē
meū doleo vt ppheticoyrar elo
quio. qz. quē regeneraturus e.
ram amisi. verū tamē grām ille
quā poposcit non amisi.

Remouet dubitationē z ortam
ex xbo dñi in **J**ob. h
Ihis aut videt obuiare qd dñs
dicit. **N**isi qs renat fuerit ex aq
z spū scō. no pōt intrare i regnū
celoz. **Q**d si gnauit vey e n vidē
tur ee vera supi posita. Sed il
lud itelligēdū e de illis q pnt et
cōtēnit baptisari. **U**el ita itelli
gēduz e. nisi qs renat fuerit ex
aq z spū scō. id e ex ea regenera
tioē q fit p aquā z spū scō n non
saluabit. **I**lla aut regnatio fit n
tū p baptisimū. sz etiā p pñiam z
sanguinē. **U**n autoritas dic. id
aplm pluraliter dixisse sūdamē
tū baptisimatū. qz est baptisim^o i

aqua in sanguine. in pñia. **H**oc
aut no ido dicit q sacm bapris
mi fiat nisi in aqua. sed qz ipius
virtus z scificatio dat n tñmō
per aquā. sz etiā p sanguinē z pe
nitētiā. rō em id suadet. **S**i em
no valētib^o credere puulis suf
ficat baptisim^o. multo magis suf
ficat fides adultis volētib^o z no
valētib^o baptizari. **U**n aug. q
ris qd sit maius. fides an aq. no
dubito qn rsideam fides. **S**i g
qd minus est scificare potest.
nōne quod mai^o e. id est fides.
de qua xps ait. qui crediderit i
me etiam si mortuus fuerit vi
uet.

Remouet dubitationem or
tam ex verbis aug. i
Sed dicunt aliqui nullum adul
tum in christum credere vl cha
ritatem habere sine baptismo:
nisi sanguinem fundat pro do
mino. subdita introducetes te
stimonia augusti. ait ex illo tem
pore quo saluator dixit. nisi qs
renatus fuerit z cetera. absqz sa
cramento baptisimi pter eos
qui in ecclesia sanguinem fun
dunt aliquis vitam eternam ac
cipere non potest. **I**tem nulluz
cathecuminz quauis in bonis
operibus defunctum vitam e
ternam habere credimus. **E**x
cepto martyrio vbi tota sacra
menta baptisimi complentur.
Item baptisatis tantum iter sa
lutis esse credimus. sed quod i
his minus dixit. in alijs capitu
lis supra positis supplicuit. **E**t
ideo hec sic itelligēda sunt. vt
illi soli habentes tēp^o baptizan
di excipiantur. **S**i enim aliquis
habens fidem et charitatem vo
luerit baptisari z non valet ne
cessitate puenitus. **S**upplet
omnipotentis dignitas quod
sacramento defuerat. **D**um e
nim soluere potest. **N**isi soluat
tene. sed cū iam non potest et
tamen vult. non imputat ei de
us. quia suam potentiam sacra
mentis non allegauit. **Q**d ve
ro inuisibilis scificatio sine vñ

qz ibi amb. vidit
n. i micre piculu
d. sult. z to no
peccauit. nec il
le dāna. fuit. qz
perit. z ita cum
volūtas fuerat
i eo. n fuit ptem
p. z to saluar
e. **N**ec amb. v/
lebat de culpa
sua nec de dāna.
tūe illi. sz dole
bat de loie ppar
fiois. **Q**uia em
n fuit baptizae
tō de peis suis
aliqua sustinuit
penā purgato
riā. z to amb. cō
partebat ad mo
dū **J**ta. q dice/
bat veni me ad
moab qñ cūba
ra stabat.

Excepto mar
tyrio vbi tota sa
cramenta bapris
mi plet. **C**ir fal
sū dicere. qz bap
tisimo fūmis i
pmit carac. in
baptismo flami
nis n. no g sacra
tota plet aut si
tota plet. tūc g
carac ipmit. v/
bi marie cōstitit
rō facti. Sz d. q
bz caracē n p
rūce caracēz e
dē gñis. g q eba
pizae aq n p
marritlati. **I**re
si tota sacra. vi
g aut e plicatō
feti. aut bapris
m^o pter pla sa
era. R. d. qz bap
tisim^o dī p lra
era n rōe pncipa
lis signi vl effec
e sz rōe effectiū
pñiū. qd e pur
gare a culpa z a
pena satisfacto
ria z seqla. q oia
qz sū i martyrio
id dicit qz caput
oia sacra. i. ple
nitudinē effica
cie qz ad rē vl
tūmā. z to p3 q n
v3 obiecto de ca
raccere. **N**ā ipe
vocat sacra hic effect^o saci baprisimi q sūt res tm.

Aug. de
vñ o bap
tisimo.

Job. ij.

In ecclia
ittas dñs
marty
vñ o au
rñio.

41

Parvulus em non sufficit. si. ec. si. q. si absq. baptismo fuerit defuncti. etia ad baptismum deferri dānabit. Ut male dicitur. q. ad ultas cum n. p. recusat a p. cepto. q. multo for. p. uul. Itē dñs fide p. n. r. reputat q. si esset puul. q. si ex fide r. charitate offerat puulū. v. q. dñs re putat illi e. par uul. q. nō dānab sine baptismo.

Itē ponatur qd aliqd occiderit puer cū defert ad baptismum. n. u. qd dicitur puulū dānari q. p. p. suscipit q. sacri m. t. u. s. u. d. u. d. e. t. u. r. e. m. h. o. c. e. e. magna crudelitas. Q. si dicitur mus saluari. nō ergo verū dicit Aug. in lra q. n. saluant etiam si ad baptismū d. ferant. ites si dā nāt. q. p. e. t. o. r. a. t. a. e. s. t. c. o. d. i. t. i. o. p. a. r. u. n. o. z. r. e. s. p. e. c. t. u. s. t. a. t. u. s. l. e. g. i. s. n. a. t. u. r. e. i. n. q. u. o. s. a. l. u. a. b. a. n. t. u. r. s. o. l. a. s. i. d. e. p. a. r. e. n. t. u. m. R. d. d. q. n. u. l. l. u. s. p. a. r. u. u. l. u. s. s. a. l. u. a. n. t. n. i. s. i. v. i. r. t. u. t. e. s. a. c. r. i. q. n. t. u. e. s. t. d. l. e. g. e. c. o. d. i. c. i. t. u. r. q. p. u. u. l. u. s. r. e. n. e. a. t. p. e. c. c. e. p. t. o. s. q. u. i. a. s. i. n. e. s. a. c. r. a. m. e. n. t. o.

Actus. x.

Act. viij.

42 vel qd equivaleat sacro de non disposuit dare gratiaz. Docet. quia propter hoc solum occisus est a percurore cum portaretur ad baptismum ne baptizaretur. mort. ut pro baptismo. ideo in sanguine suo pie creditur baptizatus. Si autem alta de causa occiditur. quantum cūq. defertur et pro eo oratur damnatur. Ratio autē huius est. quia post passionem christi formata est ecclesia et ecclesiastica sacramenta. et omnis parvulus q. saluatur. in fide ecclesie saluatur. quantum cūq. parentes sunt mali. et ideo nisi opus ecclesiasticum v. p. u. t. a. s. a. c. r. a. m. e. n. t. u. m. i. n. t. r. a. l. e. s. i. a. t. e. r. c. a. e. u. m. e. x. p. e. r. s. e. s. t. f. i. d. e. i. e. c. c. l. e. s. i. e. ac per hoc et salutis. Alia etiam ratio. quia cum omnes post passionem salventur per fidem passionis iam reuelare. Ideo congruebat huic tempi. ut nullus saluaretur. nisi vel in se haberet fidem. vel et. ca. ipsam fieret ex prelia fidei professio q. s. t. u. m. a. d. i. m. o. r. e. m. e. p. i. Et his parz

43 quare in lege sufficiebat sola fides. modo vero non. factum em hoc certitudo diuine dispositionis. q. ergo obijctur de adulto. dōm q. v. r. e. q. e. r. c. u. s. a. t. u. r. a. s. e. c. p. t. o. s. ad ultus habet gratiam penitentie ad quam se disponit p. contritionem que d. u. p. o. n. i. t. a. d. i. l. l. a. m. g. r. a. t. i. a. m. n. i. l. l. a. s. u. p. p. l. e. r. l. o. c. u. m. b. a. p. t. i. s. m. i. p. a. r. u. l. u. s. n. o. n. i. d. e. o. p. o. r. e. s. t. d. i. s. p. o. n. i. t. a. d. g. r. a. m. a. l. t. e. r. i. u. s. s. a. c. r. a. m. e. n. t. i. a. n. t. e. q. a. d. g. r. a. t. i. a. m. b. a. p. t. i. s. m. i. r. a. d. i. l. l. a. nō p. o. r. e. s. t. d. i. s. p. o. n. i. t. i. s. i. p. e. r. s. a. c. r. a. m. e. n. t. u. m. i. d. e. o. m. o. r. t. u. r. s. i. n. e. g. r. a. t. i. a. r. i. m. o. r. t. u. r. i. n. c. u. l. p. a. r. i. d. e. o. d. a. m.

natur. Quod obicitur q. fidem parentum reputat saaz dicendum q. non facit nisi virtute sacramenti. Ad eum quem ponit pater responsio. Distinguedam entz est vt predictum est. Ad vltimū quare antiquitus saluabantur in fide parentum et non in. o. c. o. i. a. m. p. a. t. e. r. r. e. s. p. o. n. s. i. o. n. e. c. s. e. q. u. i. t. u. r. q. t. u. n. c. m. e. l. i. o. r. i. s. c. o. n. d. i. t. i. o. n. i. s. e. s. t. e. r. q. n. u. l. l. u. s. s. t. a. t. u. s. e. m. e. l. i. o. r. i. p. r. o. p. t. e. r. g. e. n. e. r. a. l. i. t. a. t. e. z. r. e. m. e. d. i. j. p. a. r. t. i. c. u. l. a. r. i. s. a. u. t. e. m. p. e. r. s. o. n. e. c. o. d. i. t. i. o. p. o. t. e. s. t. e. s. s. e. d. e. r. e. r. i. o. r. a. t. a. d. e. u. s. a. u. t. e. m. i. n. s. t. i. t. u. t. i. o. n. e. s. a. c. r. a. m. e. n. t. o. z. s. i. s. t. a. t. u. m. c. o. n. c. e. r. n. i. t. g. e. n. e. r. a. l. i. t. e. c. c. l. e. s. i. e. n. o. n. p. a. r. t. i. c. u. l. a. r. i. s. p. e. r. s. o. n. e. z. q. u. o. n. i. a. m. e. c. c. r. i. t. u. d. o. s. i. n. c. e. d. i. j. m. a. i. o. r. e. s. e. i. t. e. t. c. o. m. u. n. i. o. e. s. t. i. n. s. a. c. r. a. m. e. n. t. o. q. i. n. s. i. c. e. t. m. e. r. i. t. o. i. d. e. o. p. a. t. e. r. i. l. l. u. d.

sicut multis scōz autoritatib. cōprobat. ad qd hoc vnum sufficit. Aug. ait. Firmissime tene puulos q. vel in vteris matrum viuere incipiūt. r. ibi moriūt. v. de m. s. i. b. n. a. r. i. s. i. n. s. a. c. r. o. b. a. p. t. i. s. m. i. d. e. h. o. c. s. e. c. u. l. o. t. r. a. s. e. ū. e. i. n. o. s. u. p. p. l. i. c. i. o. p. u. n. i. e. d. o. s. q. r. s. i. p. p. r. i. e. a. c. t. i. o. n. e. s. p. e. c. c. a. t. a. nō h. a. b. u. e. r. ū. o. r. i. g. i. n. a. l. e. t. a. m. e. n. p. e. c. c. a. t. u. m. t. r. a. x. e. r. ū. c. a. r. n. a. l. i. c. o. e. p. t. i. o. n. e. r. s. i. c. u. t. p. u. u. l. i. q. u. i. s. i. n. b. a. p. t. i. s. m. o. m. o. r. i. ū. i. n. f. i. d. e. l. i. ū. a. s. c. r. i. b. u. n. t. n. u. m. e. r. o. q. b. a. p. t. i. s. a. n. t. u. r. f. i. d. e. l. e. s. d. i. c. u. n. t. Quia fidelium consortio non separant cū orat ecclesia p. fidelibus defunctis. Fideles ergo sunt non p. p. t. u. r. e. s. e. d. f. i. d. e. i. s. a. c. r. i. m. U. s. i. n. Aug. Paruulū r. si nōduz fides illa que etiā i. c. r. e. d. e. n. t. ū. v. o. l. ū. t. a. t. e. c. o. n. s. i. s. t. i. t. i. t. ū. t. ū. f. i. d. e. i. i. p. s. i. s. a. c. r. i. m. i. b. a. p. t. i. s. m. i. n. f. i. d. e. l. e. s. f. a. c. i. t. s. i. c. u. t. c. r. e. d. e. r. e. r. e. s. p. o. n. d. e. f. i. t. a. e. t. i. ā. f. i. d. e. l. i. s. v. o. c. a. t. u. r. n. o. n. r. e. m. i. p. s. a. m. m. e. n. t. e. a. n. n. u. e. n. d. o. s. e. d. i. p. s. i. u. s. r. e. i. p. e. r. c. i. p. i. e. n. d. o. s. a. c. r. a. m. e. n. t. u. m.

Aug. de fide ad Petrum. Aug. ad Bonuacii. Firmissime tene parulos qui vel in vteris matrum viuere incipiūt. r. ibi moriūt. v. de m. s. i. b. n. a. r. i. s. i. n. s. a. c. r. o. b. a. p. t. i. s. m. i. d. e. h. o. c. s. e. c. u. l. o. t. r. a. s. e. ū. e. i. n. o. s. u. p. p. l. i. c. i. o. p. u. n. i. e. d. o. s. q. r. s. i. p. p. r. i. e. a. c. t. i. o. n. e. s. p. e. c. c. a. t. a. nō h. a. b. u. e. r. ū. o. r. i. g. i. n. a. l. e. t. a. m. e. n. p. e. c. c. a. t. u. m. t. r. a. x. e. r. ū. c. a. r. n. a. l. i. c. o. e. p. t. i. o. n. e. r. s. i. c. u. t. p. u. u. l. i. q. u. i. s. i. n. b. a. p. t. i. s. m. o. m. o. r. i. ū. i. n. f. i. d. e. l. i. ū. a. s. c. r. i. b. u. n. t. n. u. m. e. r. o. q. b. a. p. t. i. s. a. n. t. u. r. f. i. d. e. l. e. s. d. i. c. u. n. t. Quia fidelium consortio non separant cū orat ecclesia p. fidelibus defunctis. Fideles ergo sunt non p. p. t. u. r. e. s. e. d. f. i. d. e. i. s. a. c. r. i. m. U. s. i. n. Aug. Paruulū r. si nōduz fides illa que etiā i. c. r. e. d. e. n. t. ū. v. o. l. ū. t. a. t. e. c. o. n. s. i. s. t. i. t. i. t. ū. t. ū. f. i. d. e. i. i. p. s. i. s. a. c. r. i. m. i. b. a. p. t. i. s. m. i. n. f. i. d. e. l. e. s. f. a. c. i. t. s. i. c. u. t. c. r. e. d. e. r. e. r. e. s. p. o. n. d. e. f. i. t. a. e. t. i. ā. f. i. d. e. l. i. s. v. o. c. a. t. u. r. n. o. n. r. e. m. i. p. s. a. m. m. e. n. t. e. a. n. n. u. e. n. d. o. s. e. d. i. p. s. i. u. s. r. e. i. p. e. r. c. i. p. i. e. n. d. o. s. a. c. r. a. m. e. n. t. u. m.

Firmissime tene parulos qui vel in vteris matrum viuere incipiūt. r. ibi moriūt. v. de m. s. i. b. n. a. r. i. s. i. n. s. a. c. r. o. b. a. p. t. i. s. m. i. d. e. h. o. c. s. e. c. u. l. o. t. r. a. s. e. ū. e. i. n. o. s. u. p. p. l. i. c. i. o. p. u. n. i. e. d. o. s. q. r. s. i. p. p. r. i. e. a. c. t. i. o. n. e. s. p. e. c. c. a. t. a. nō h. a. b. u. e. r. ū. o. r. i. g. i. n. a. l. e. t. a. m. e. n. p. e. c. c. a. t. u. m. t. r. a. x. e. r. ū. c. a. r. n. a. l. i. c. o. e. p. t. i. o. n. e. r. s. i. c. u. t. p. u. u. l. i. q. u. i. s. i. n. b. a. p. t. i. s. m. o. m. o. r. i. ū. i. n. f. i. d. e. l. i. ū. a. s. c. r. i. b. u. n. t. n. u. m. e. r. o. q. b. a. p. t. i. s. a. n. t. u. r. f. i. d. e. l. e. s. d. i. c. u. n. t. Quia fidelium consortio non separant cū orat ecclesia p. fidelibus defunctis. Fideles ergo sunt non p. p. t. u. r. e. s. e. d. f. i. d. e. i. s. a. c. r. i. m. U. s. i. n. Aug. Paruulū r. si nōduz fides illa que etiā i. c. r. e. d. e. n. t. ū. v. o. l. ū. t. a. t. e. c. o. n. s. i. s. t. i. t. i. t. ū. t. ū. f. i. d. e. i. i. p. s. i. s. a. c. r. i. m. i. b. a. p. t. i. s. m. i. n. f. i. d. e. l. e. s. f. a. c. i. t. s. i. c. u. t. c. r. e. d. e. r. e. r. e. s. p. o. n. d. e. f. i. t. a. e. t. i. ā. f. i. d. e. l. i. s. v. o. c. a. t. u. r. n. o. n. r. e. m. i. p. s. a. m. m. e. n. t. e. a. n. n. u. e. n. d. o. s. e. d. i. p. s. i. u. s. r. e. i. p. e. r. c. i. p. i. e. n. d. o. s. a. c. r. a. m. e. n. t. u. m.

andos. Videtur falsum dicere. quia paruuli nihil comiserunt nec actualiter ad aliquid conuersi sunt. Sed pena ignis debetur delectationi r. conuersioni. ergo nō debetur eis. Item paruuli non poterunt vitare cul. pam. ergo minime sunt inculpandi. ergo pena eorum debet esse mitissima. Responso dicendum q. sicut dicit magistri paruuli non habent penam sensus. nec quantum ad ignem. nec quantum ad vermem. sed soluz penam damni. r. ideo pena erat mitissima. hanc autem vocat Augustinus supplicium. dicit improprie. Non quia vrantur igne. vel quia corrodantur verme. sed qz in illis decepta carentia. magnam est supplit. uiz. propter remorsum autem paruuli non dolebunt. quia diuino iudicio erimiser cordia faciente. statu quem habebunt contenti erunt. Sed hoc alibi plenus dicitur. Quia fidelium consortio non separantur. Videtur male dicere. quia non fit oratio nisi pro peccatoribus. Ergo si ecclesia orat pro paruulis. reputat eos peccatores. Ergo facit iniuriam sacramento baptismi. quasi non purificet. Responso dicendum q. non ideo orat pro eis vt ipsi indigeant. sed vt ostendat q. sunt de eius gremio r. eius filii. Nec frustra orat. quia orationes ille pro paruulis sunt gratiarum actiones. pro indigentibus vero suffragia computantur. Quia alijs p. sunt.

44

anytm

45

Determinat vtrū habentes rem debeāt suscipere sacramentū. Et inquit quid sacramentū in his efficiat siue pferat.

Solet etiā queri de illis qui sã sanctificati spiritu cū fidez charitate ad baptismū accedunt qd eis conferat baptismus. Nihil enī eis videtur p̄ stare. cū p̄ fidem et contritionem iaz remissis peccatis iustificati sint. Ad quod sane dici potest eos quidem p̄ fidem et contritionem iustificatos. id ē a macula peccati purgatos. et a debito eterne pene absolutos. tamen adhuc teneri satisfactione temporali qua penitentes ligantur in ecclesia. Lum autē baptismum p̄cipiūt. et a peccatis si qua interim post conuersionem traxerūt mundant. et ab exteriori satisfactione absoluunt. radiutrix gratia omnisqz virtus in eo augetur vt vereno-

Hieron.

Rom. xj.

Ex hier.

terio: satisfac to di mittitur.

uus homo tūc dici possit. s̄omes q̄ peccati in eo amplius debilitat. Ideo Hieronimus dicit qz fides que fideles facit in aquis baptismi datur vel nutritur. quia nō habēti aliquādo ibi datur. et iaz habenti vt plenius habeat datur. Sic et de alijs intelligendum est. Qui ergo mundus accedit. ibi fit mundior. et omni habenti ibi amplius datur. Vero omnis exterior satisfactio ibi relaxetur. Ambrosius ostendit super illum locum. sine penitentia sūt dona dei et vocatio dicens. Gratia dei in baptismo non requirit gemitum et placentum vel aliquod opus. et omnia gratis condonat. Quod quidem de exteriori gemitu vel placentum accipiendum est. Nam sine interiori nemo adultus renouatur. sed exteriores satisfactiones et afflictiones scilicet sordes penitentium ibi dimittuntur. Multum ergo confert baptismus etiam iam per fidem iustificato. quia accedens ad baptismum quasi ramus a columba portatur in archam. ante intrus erat iudicio dei. sed nunc etiaz iudicio ecclesie intrus est. Lum vero in baptismo peccatum deletur. et satisfactio exterior impuretur. queritur cur penalitas cui pro peccato addicti sumus non tollatur. hoc ideo tradunt fieri sã-

Quia si a pena homines p̄ baptismū liberarentur. ipam putarēt baptismi precīū. non eternum regnum. ideo soluto reatu peccati. temporalis pena tantum manet. vt illa vita studiosius q̄ratur que erit a penis oibus aliena. Ideo etiam manet vt sit fidelis et certandi materia. et vincendi occasio. qui non vinceret si non pugnaret. nec pugnaret si in baptismo fieret immortalis.

Querit quid in his qui habēt rem baptismus significet. Si queritur cui rei baptismus ille sit sacramentū quid datur iaz iusto. dicimus sacramentū esse et rei que p̄cessit. i. remissiois an te per fidem date. et remissiois temporalis pene siue peccati si habetur qd interim cōmittitur et nouitatis ac omnis gratie ibi p̄sente. Omnis etem rei signū est cui causa ē. Nec mireris re aliquando precedere sacm. cū aliqñ etiā longe post sequatur. vt in illis qui sicte accedūt. quibus cū post penituerint incipiēt et baptismū p̄desse. i. qd fuit baptismū sacm huius sc̄tificationis quā penitēdo hñt. Sz si nūqz peniterēt. nec a signito recederēt cui rei sacm eēt baptismū ab illis susceptus. p̄t dici rei q̄ ibi fieret. si nō eoz enormitas ipe dirz

Querit specialit̄ de effectu baptismi in puulis vtz recipiāt dona virtutum.

Solet etiā q̄ri si puulis in baptismo dat gra. q̄ cū tps habuerint vtendi libero arbitrio possint velle et currere. De adultis em̄ qui digne recipiūt sacramentū nō ambigit qñ grām opantē et coopantē p̄ceperint. q̄ in vacuū eis cedit. si p̄ liberū arbitriū post mortalit̄ deliquerint. q̄ merito peccati grām appositam dunt. vñ dicunt cōtumeliā sp̄s̄ sancto facere. et ipm a se fugare. De paruulis vero qui nondū ratiōe vtunt̄ questio est. an in baptismo receperint grām qua ad maiorem venientes etatez possint velle et operari bonum.

Determinat fm veritatem et opinionē n̄ videt qz nō receperint. quia gra illa charitas ē et fides q̄ volūtatē p̄parat et adiuuat. Sz q̄s dixerit eos accepisse fidez et charitatē. Si vero gratiam nō receperint q̄ bñ opari possint cū fuerit adulti. nō q̄ sufficit eis in hoc statu gratia in baptismo data. nec p̄ illā p̄t mō boni cē. nisi alia addat que si nō addit nō est ex eozū culpa. qz iustificati sūt a pctō. Quidā putāt grām opantē et coopantem cūctis puulis in baptismo dari in munere nō in vsu. vt cū ad maiorem venerint etatē ex munere fortiantur vsū. nisi per liberū arbi. vsum munere extinguat peccado. et ita ex culpa eoz ē nō ex defectu grē qz mali sūt. qui ex dei munere valentes habere vsū bonū. per liberum arbi. renuerūt et vsum prauum elegerunt.

baptismū pars virtutis. **U**bi dōm q̄ imortalitate siue sanitate carnis posset baptismū duplicat. restituere aut ita q̄ ibi daturur gra p̄ summa. et h̄ nihil aliud eēt q̄ dare gliaz qd dñs nō creuit facere. quia vulgū volūtas p̄ueniat ita li bere vt instituta est ab initio. Si autē fieret imortalitas in carne non existente p̄fecta gratia i aia tūc posset ibi eē error. et rō dicitur. di. qz appeteret h̄mōi medicinā sp̄s̄ale p̄pter remediū corpale. et ita in salute corpore deordinaret et infirmaret qd non ē conueniens.

46

Ad intelligentias eorum que magr dicit in pre ista
 duos pncipaliter querunt. **P**ro querit de scifi-
 ficatoe adultor ppter baptismu. **S**edo querit
 de sanctificatoe paruulor in baptismo. **C**irca pnuj
 querunt tria. cu em sanctificatio et purificatio fiat tri-
 plici baptismo. vt dicit magr. s. flumis. fluminis. sagui-
 nis. qz debis tribu. **P**ro puz ad efficaciam. **S**edo qzru
 ad pccinentiam. **T**ertio quantu ad conuenientiam.

Questio .j. g

Circa baptismu fluminis sine baptismo fluminis suf-
 ficiat ad salute. **E**t qz no videt. pmo autontate dñi Jo-
 iu. nisi qz renatus fuerit etc. **S**ed nullus sic renascit ni
 si baptizetur baptismo aque. **S** nullus intrat in regnuj
 celoz sine baptismo aq. ergo baptismus fluminis. siue
 spūs non sufficit. **H**ic hoc ipm pbat. exēplo. qz Accu-
 r. d. qz co melius qz cu eo erant prius receperunt spiritū
 scēm et postmodu baptizati sunt baptismo aq. ergo sine
 hoc non est salus. **H**ic si aliquis possit saluari sine ba-
 ptismo aque. marime vt de puulo cui cur? debet et mia
 dei subueniri. sed puulus qui nō ē renat? aqua damnat
 sicut dicit Aug. in libro de fide ad Petru. qz hī in lra. fir-
 missime tene etc. **S** nullus al? sine aque baptismo qnru
 cunqz aliter baptizatus sit saluari pot. **H**ic si aliter qz
 p baptismu aq potest quis saluari. ergo baptismus aq
 non est sacm necessitatis. ergo nō peccant q nolūt bap-
 tizari. sed hoc est manifeste falsū. ergo sine baptismo aq
 non est salus. ergo nullus alius sufficit sine hoc. **C**o-
 tra Joh. xi. Dis qz uiuit et credit in me nō moriet in eter-
 num. sed iusti credunt q fideles sunt anteqz baptizantur.
 ergo si moriant in tali fide. non moriuntur in eternum.

Hic ambro. dicit qz habet in lra. ille quem regeneratu-
 rus eram. grām quā pop oscit nō amisit. **S** ille qz mortu-
 erat nō regeneratus. erat saluus sine baptismo aq. **E**r-
 go baptismus pnc sine isto dat salute. **I**tem grā gratū
 faciens ē dispositio sufficiens ad salute. dispositio at ad
 grām est in toto corde ad deū redire. qz ab errore discede-
 re. **H**oc totū pot esse qz de grām sine baptismo. o fluminis
 ergo aliquis solo spūs sancti baptizari potest. **H**ic
 ppter qd vnuqzqz illud magis. sed baptismus
 fluminis sine aqua nō sanctificat nisi per spm. ergo spū
 ritus magis sanctificat qz facit dignum vira eter na. **S**i
 ergo aliquis habeat baptismū fluminis habet sanctifi-
 catoem. qz qui hoc habet. habet quod sufficit ad salute
 ergo etc. **S**i tu dicas qz nemo potest habere baptismu
 fluminis nisi prius baptizetur baptismo aque ostendit
 esse falsū. **P**rimo. quia deus nullū obligat ad impossi-
 bile. **I**tem. nulli se negat requirenti ipsuz. si ergo aliqs
 qui non potest baptizari ad deū conuertitur. deus eē-
 uertit ad ipsum. sed hoc non est nisi per collationez spū
 ritus sancti. **H**ic hoc est baptizari baptismo fluminis. ergo
 ille potest haberi sine alio. **H**ic dicendum qz baptismu
 fluminis qz baptismus fluminis vterqz est necessari? ad
 salute. **S**ed pimus est necessarius non quia sit in pcc-
 pro. sed quia sine illo nullus liberatur a peccato. **E**t qz
 niam omnes peccatores nascimur. qz nullus saluari po-
 test nisi liberetur a peccato. ideo nullus sine bapti mo
 fluminis neqz paruus neqz magnus potest saluari. **B**a-
 ptismus autem fluminis siue aque est necessarius. quia
 deus instituit. qz quia instituit sub pcepto. qz quoniam
 que pcepta sunt. sunt necessaria ad salute. ideo talis
 baptismus est ad salute n necessar us. **S**ed quoniam de-
 us neminez obligat ad impossibile ex suo pcepto. vt di-
 cit Ptero. **E**t iterū. quod quis non potest facere. si ve-

lit facere. reputatur et p scō. sicut dicit glo. sup illd ps.
 eteni in corde iniquitates operantur etc. qd nō potes face-
 re etc. deus sem reputat. ideo baptismus aque nō sic
 est necessarius. qn si assit voluntas. qz desit possibilitas.
 nō saluē aliqs sine ipso. **E**ccedendū ergo est qz baptil-
 mus fluminis sine baptismo fluminis sufficit. dum ta-
 men homo habeat voluntatem. qz pcedatur vt ante mo-
 tem non recipiat pcedente necessitate. sicut ostēdit
 rationes vltime. **C**oncedendū est nihilominus qz nul-
 lus sine hoc potest saluari. si possit qz negligat baptil-
 ri. **E**t hoc est quod dicit Augustin? qz quis pot salua-
 ri non pcepto sacramento baptismi. sed nō pot sacra-
 mento contempto. tūc aut contemnit cū baptizari pot
 q locus qz tempus se offert qz negligat. qz tunc etiā puatur
 baptismu fluminis quia a gratia cadit. **A**d illud qd
 obijetur de dñi mandato. qz ad illud de cornelio tā parz
 responsio. qz vtrumqz intelligit in eo qui facultates ha-
 bet qz nō pceditur necessitate. **N**am cornelius locum
 qz tempus habebat. et domini mandatu affirmatiuum
 cum qui potat obligabat. **A**d illud quod obijetur.
 de paruulo. qz tūc paruulus marime non baptizari po-
 terit saluari. dñm qz paruulus si habet et baptismū fla-
 minis sine baptil- smo aque nunqz damnaretur. **E**t
 ergo damnat. hoc ē qz puatur baptismu aque. caret gra-
 tia spūritus sancti. qz aliter ad grām nō pot disponi qn
 tū est de iure cōmuni. nisi deus faciat de pūilegio spect
 ali sicut in sanctificatis in vicio. **S**ed adultus ad sentē-
 tia cōmuni pōt fidem et doloz de peccatis ad gratias
 disponi scdm illud Ezech. xxxij. quacuqz hora ingemu-
 erit peccator. vira viuet. etc. vnde nō est simile qz vnteu
 iqz plus valet fides sua qz aliena. qz tra adulti plus va-
 let voluntas sua qz paruulo voluntas aliena. **N**ec dam-
 natur paruulus ppter transgressionem pcepti. s. p-
 ter culpā originalis qz remanet non deleta. **A**d vltio
 obijetur tā soluti est. qz dicit sacramentū necessitatis.
 non qz sine ipso nō possit homo saluari. s. quia ad hoc
 tenetur si potest. et hoc neglecto non p saluari.

Questio .ij. b

De pccinentia istorum. qz qritur qz baptismu sit di-
 gnio. vtz baptismu aque vel sanguis. **E**t qz aque videt
 qz Dam. distinguit noue genera baptismu aqz ascēdo
 gradatim. qz in vltimo ponit baptismū aque siue flumi-
 nis. ergo si gradatim ascēdit. sicut patet in alijs differē-
 tijs. videt qz illud quod vltimo ponit est perfectius. s. qz
 vltimo ponit baptismū aque. ergo. etc. **I**tem baptismu
 aque habet efficaciam a passioe christi. s. baptismu sagui-
 nis a passioe martiris. s. maior qz nobilitas est passio xpi
 qz virtus qz passio martiris qz vira. ergo maior ē
 efficaciam baptismi aque qz baptismi sanguis. ergo bap-
 tismu aque nobilitas. **I**tem baptismu aque tribuit gra-
 tiam gratum facientem per quā acquirit aures. s. bap-
 tismu sanguis ducit ad aureolā que est accidētale pmiū
 ergo si pmiū subale pcellit accidētale. ergo baptismu
 ordinar? ad meritū substantiale qz pmiū pcellit aliū. qz sic.
 etc. **I**tem remediū illud qd plures curat qz pluribz
 morbis qz pculosioribz sanat meli? est vtilius. s. bap-
 tismus aque plures psonas sanat. qz a pluribz mor-
 bis qz baptismus sanguinis. qz ab omi culpa tā morali qz
 ventali. ergo est remediū melius qz vtilius ergo nobili?
Cōtra Nume. vij. super illud tolles thaurū. etc. **E** losta
 Baptismus in sanguine purior est facti qz baptismus i
 aqua. sed baptismus ille est perfectior qui facit purior
 re. ergo baptismus sanguinis est perfectior qz nobilior
 baptismu aque. **I**tem Dam. dicit qz baptismu sanguis

S

47

48

49

50

nīs est valde bonū & venerādū. q̄. secūdis foridib; nō inq̄
nas. s; bap̄tism⁹ aq̄ secūdis foridib; inq̄nas. s; bap̄tism⁹
sanguis ē p̄fectior & nobilit; bap̄tismo aque. ¶ Itē p̄
cessus ē ab ip̄fecto ad p̄fectū. s; a bap̄tismo aq̄ ad bap̄
tismū sanguis siue martirij recto ordine p̄cedit. & nō retro
cedit. s; ille bap̄tism⁹ in q̄ ē stat⁹ p̄fectioris ē dignior. Itē
q̄d p̄xim⁹ ē frui & rect⁹ & efficacior & ponit i aliorū ḡdu il
lud ē simplr nobilit⁹ et meli⁹. & tale ē bap̄tism⁹ sanguis.
q̄ statim introducit in gloriā sine impedimento. nec tan
tum acquirit gloriā immo gloriā eminentem. ergo

51 **R**esponsio dicendum q̄ dignitatis p̄e
minentia in his bap̄tismatib; p̄cipit ex cōsideratōe effe
ctū eorū. vtriusq̄ autē effectus scz sanguis & flumis ē. & i
liberādo a malo. & in ordinādo ad bonū. & vtroq̄ mō se
habent sicut excedentia et excessa. Nam maior effect⁹ si
ue efficaciacia in liberādo a malo p̄tē vel exēsiue vel iēsi
ue. Si exēsiue. bap̄tismus aq̄ excedit. q̄ plures p̄sōas
liberat. & a plurib; modis. q̄ a p̄cō moralī & ventali.
Bap̄tismus autē sanguinis liberat paucoe. & solū a ve
ntali liberat a moralī nō. q̄ p̄supponit charitatē. aliter
nō valeret ad salutē. Sicut in ordinādo ad bonū ma
ior potest excessus arētē duplicif. aut exēsiue. aut in
tēsiue. Si exēsiue. sic p̄cellit bap̄tism⁹ aq̄. q̄ dat gr̄az
gratis datam. s. caractere. & gr̄am gratū facientē q̄ dis
ponit ad gloriā & p̄mū essentialē. Bap̄tism⁹ autē s̄guis
gr̄am gratis facientē nō tribuit. sed cōsumat. nec tribuit
caractere p̄ quē distinguit aīa & p̄parat ad gr̄am. Vtro
q̄ modoz p̄dicorū bap̄tism⁹ sanguis excedit intēsiue si
cut excedit exēsiue. Nā efficacior & meli⁹ liberat a malo
culpe & p̄nc. q̄ oīm refecant. & fm potentia. & fm actū
Sicut efficacior ordinat ad bonū. q̄ statim introducit in
gloriā. & p̄fectiorē & glorioiōrē hoc bap̄tismo bap̄tizat⁹
p̄sequit palmā. Rōndendū ē q̄ ad q̄onē p̄dicorū q̄ se h̄nt
sicut excedentia & excessa. Si tñ q̄ras q̄d magis p̄cellat

52 **A**d illud q̄ p̄mo obiicit q̄ dicitur. vltim o loco ponit
bap̄tismū aque. breuit̄ est respondendū q̄ nō ponit vlti
mo. p̄pter hoc q̄ sit dignior. sed q̄ est in intentionē tra
ctandi p̄ncipalior. & q̄ nomen bap̄tismi magis p̄tē h̄z
quia mundat et interior & exterior. ¶ Ad illud q̄d obr
q̄ bap̄tismus aq̄ habet efficaciacia a p̄ssidē xp̄i. s; rē. dōm
q̄ argumētū illud dicitur duplicif. P̄mo q̄ p̄ssio xp̄i
nō opatur ibi fm totā suā v̄tutē. Scdo etiā. q̄ bap̄tis
mus martirij efficaciacia habet a p̄ssidē xp̄i. nullū em̄ mar
tirij efficaciacia n̄st p̄ illam. Un̄ apoc. viij. scribit de marti
rib;. Nū sunt q̄ venerūt ex magna tribulatiōe. & lauerūt
stolas suas & dealbauerūt eas in sanguie agni. nō tñ in
suo. s; etiā agni. Rō autē q̄re efficaciacia habet maiorē ē. q̄
in bap̄tismo sanguis amplior & plenior ē imitatio & pro
fessio p̄ssidē xp̄i q̄ in bap̄tismo aq̄. Nā ibi ē professio
s̄bo et signo sine actu. hic autē nō solo signo & actōe. s; et
p̄ssidē. Un̄ in bap̄tismo aq̄ mora signat. hic autē suscipit.
vnde q̄ exp̄ssio: ē ibi p̄fessio fidei. idē efficacior. Un̄
aug. loquēs ad fortunatū de p̄patione hoz bap̄tismatū
dicit. Bap̄tizatus p̄fitef fidem suaz corā sacerdote. mar
tyr coram p̄secutore. Ille post p̄fessionē asp̄git aqua. hic
asp̄gitur sanguine. Ille manus impositiōe p̄ntificis ac
cepit sp̄m̄ s̄ctū. hic templū efficitur sp̄m̄ s̄ctū. & ita p̄

53 **A**d illud p̄cellit. Vltima duo nō. pbant q̄ sit efficacior sim
pliciter. sed q̄ sit ad plura. quia ad gr̄am gratū facientē
et p̄ morem culpe. hic autē q̄uis non det gr̄am. tamē ip
sam cōsummat. q̄uis em̄ bap̄tismus sanguinis nō au
ferat culpam. auferat tamē cōem. possibilitatē ad culpā.
& hoc maioris est p̄fectioris q̄ delere culpam. & dimittere

possibilitates ad culpam. imo inclinādo em.

Questō. ij.

De horū cōuenientia & cū bap̄tism⁹ aque sit bap̄tism⁹
m⁹ & sac̄m. querit vtrū bap̄tism⁹ sanguis saltē sit sac̄m
Et q̄ nō videt. q̄ supra distincōe. iij. dicit magister q̄
sac̄m bap̄tismi celebrat tñ in aqua nō in aliq̄ alio liq̄re
sed sanguis nō est liq̄. eiusdem speciei cū aqua. s; rē.

Ite sacramentū est signū exp̄ssum eius qd sit interius.
sed sanguis pot⁹ corpus inficit q̄ purificet. ergo cū in
terius aīa nō inficit sed purificet. bap̄tism⁹ sanguinis
non est sac̄m. ¶ Itē sacramentū noue legis efficit ali
quid siue confert aliquid interius. aliquid mō. sed sanguis
exterior & persecutio ei certior non efficit interius. s; po
tius respicit bonitatē ab interiori. s; rē. ¶ Item om̄e sa
cramentū est institutū. quia ex institutiōe figurat. hoc
autem nō est institutū. s; non est sac̄m. ¶ Contra. Sa
cramentū est inuisibilis gratie visibilis forma. sed hoc
est in martyrio. quia est signū gratie inuisibilis in cor
de. & manifestat amor dei per sanguinis effusionē. er
go rē. ¶ Itē super hoc illō Roma. v. Dicitur est forma fu
turi. glo. de latere ebasti dominiis fluxerūt omnia sa
cramenta ex quibus formatur ecclesie. & hoc dicit quia
inde fluxerūt s̄guis & aqua. ergo videt q̄ ita accedit ad
rōnem sacramenti bap̄tismus sanguinis sicut aq̄. Itē
quod p̄cipat nomen speciei p̄cipat nomen gene
ris. sed martyriū siue effusio sanguinis dicitur bap̄tism⁹
ergo debet dici sacramentū. Iuxta hoc queritur cū mul
ta sint genera sacramentū. p̄pter quid martyriū vocat
magis bap̄tismus sanguinis q̄ ignis vel alterius cie
menti. cum omnibus sint sancti passi. Et iterū cū mul
ta sint genera bap̄tizatū sicut dicit Damascē. scz. rē. vi
derur q̄ magister insufficienter tangit tantū n̄ tā. scz ba
p̄tizatū penitentiē. bap̄tizatū sanguinis. & bap̄tizatū
aque. Viderur enim q̄ aut magister dimittit ut sit. sicut
Damascenus superfluous. ¶ R. dōz q̄ bap̄tismus san
guinis non est sacramentū. quis dicitur ei omnia que
sunt de ratione sacramenti. s. representatio et similitu
dine. significatio et institutiōe. sanctificatio et verbi p
lacione. quorum quodlibet dicitur vtrū in opponendo ra
tionem est. & insipienter patet. & ideo sac̄m nō est. ¶ Ad
illud ergo qd obiicit q̄ est inuisibilis gratie visibilis for
ma. dōm q̄ ratio ista truncata et sup̄plenda est sicut ma
gister suppleuit. s. dist. j. q̄ similitudinem gerat & cā ex
istat. quorum vtrūq̄ dicitur in p̄posito. ¶ Ad illud qd
ob̄ q̄ sac̄a dicunt p̄fluxisse dum p̄fluxit sanguis et aq̄
dōm q̄ sanguis et aqua nō signabant sacramentū eius
dem generis. sed diuersa. nam aqua p̄signabat sacra
mentum bap̄tismi. & sanguis eucharistię. vbi. ere ē san
guis. & ideo non oportet q̄ verum sacramentum bap̄tis
mi sit in sanguine. q̄ dñs nō instituit in sanguine sacra
mentum purgationis. sed cibariis & refectiois. iux
ta illud Math. xxvj. Dicit em̄ sanguis meus rē.

Ad illud qd obr q̄ p̄cipat nomen speciei. rē. dō m.
q̄ verum ē fm q̄ bap̄tismus noīat sp̄m̄ s̄ctū. & hoc cui
dem facit dum accipit p̄ signo visibili. Sed bap̄tism⁹
nō tñ dicitur ab exteriori. sed etiā purificatio interiori
& hec non est sp̄s sacramenti. qm̄ hec est non tñ in bap
tizatōe fluminis. sed etiā fluminis & sanguinis. vnde q̄
vtrūq̄ purificat. ideo nō absurde vtrūq̄ bap̄tizat⁹ dicitur.
& hoc autē sac̄e scripture. nam Luce. xij. de bap̄tismo
martyriū dicit. bap̄tizat⁹ habeo bap̄tizari rē. Et de bap̄tis
mo fluminis b̄ Actū. j. Nos autē bap̄tizabimur in spu

55

56

57

ritus et non post multos hos dies. Ad illud quod dicitur quod est in merito ponit vira carnis. et quod ita illa in sanguine est in quod dicitur in lege moysi. Vel dicitur quod dicitur quod genus terribile a pena gladii. Si gratia non habet potest dicitur quod genus pene est a mola volutare bois imediare. Et alia gratia pena non sicut a creaturis operantibus naturaliter. et quoniam martyr deo obsequatur et gratia est ut ei ad manifestarum dicitur bonitatem et in testimonium sue virtutis obsequatur cetera operantia per naturam. Mala autem voluntas dicitur non resistere vult. et iusto dei iudicio sinit male agere cum vult. et ideo nec est gratia ut martyri subueniat. neque ut carnifer per beat. Vel ideo deus ceteros martyres hunc pene subiaceat disposuit ut nullus euadat. Magis enim agebat de hac gratia de alia. quod ab hac vnguentum non eripuit. quod dicitur murum est si alios non eripit. ne forte sermo videatur maior: deo suo.

60. **P**ria in re videtur melior. Ad illud quod dicitur vltimo quod magister in ponit tria. **D**am. ix. dicitur quod non agit bene nisi de baptismo quod purificat. et hunc apprehendit sub triplici dicitur. **D**am. autem accipit dicitur baptismum et gratia ad purificationem et gratia ad significationem. id potest. **I**x. quod sic potest per iter sufficientia. Nam baptismata particularia ad significationem fuerunt ante legem nouam. In lege autem noua ad purificationem. **P**ria quatuor sunt. **F**rm quatuor quod figurant in baptismo. In baptismo ei est aqua. est spiritus. est passio. et gratia. **Q**uotidiano maris rubri. **D**eb dicitur aplos. i. ad cor. x. quod omnes baptizati sunt in nube et in mari. et nubes illa erat ignea in qua signat gratia. scilicet efficacia. **Q**uotidiano ad virtutem passionis figurat in baptismo legum. vbi est aspersio per aquam lustrationis. et erat cinis vitule ruse. id est in cuius vitule occasione signatur passio christi. ut aqua lustrationis habens vim ab illo cinere. significat baptismum habere virtutem a passione christi. Et de hoc baptismate habet sepe in lege. et ad Heb. ix. cinis vitule asperit in notarios sacrificabat ad emendationem. **Q**uotidiano ad actum baptizandi in baptismo **J**ob. vbi immergebat deus in nomine venturi qui precessit christi figura. **Q**uotidiano ad actum. **D**eb baptismate dicitur **M**ath. iii. et **L**uce. iii. **M**ar. i. **J**o. i. et sic quatuor ad significationem sunt quatuor. **Q**uotidiano autem sunt quatuor ad purificationem. Est enim purificatio a culpa. et sic baptismus per penam. Et a culpa et pena satisfactio. et sic baptismus per aquam. Et a secula. et sic baptismus in linguis igneis. Et ab omni miseria. et sic baptismus sanguinis et sic patet quod in lege noua sunt quatuor purificantia. et in lege ante nouam sunt quatuor significancia. et medium inter gentes hoc illis fuit baptismus quod baptizatus fuit christus. vbi colara est vis regeneratiua aqua. et spiritus in colube specie descendit de celis. et sic patet quod in vniuerso sunt. **I**x. et non plura nec pauca baptismata. **P**atet etiam quare magis tantum tria numerat. quod solus de his loquitur ad baptismum efficaciam quo ad purgationem a culpa.

Quoniam quod dicitur de purificationem collata puulis per sacram baptismum. Et circa hoc tria principaliter queruntur. **P**rius queritur vtrum puuli baptismum recipiant sanctificationem. **S**ecundo vtrum recipiant plene. **T**ertio vtrum recipiant equaliter. **Q**uestio. j. **K**

Quoniam puulus non possit iustificari. videtur. quoniam **B**ern. de libe. ar. dicit quod duo sunt ad salutem necessaria. scilicet dans et liber. ar. et subiungit eam. quod non potest esse salus nisi sine voluntate consentientis. quia non potest esse sine gratia dantis. sed in puulo non est visus libe. ar. non potest esse co sal

Item aug. Qui creauit te sine re. non iustificat te sine re. hoc est sine actu tue voluntatis. sed puulus hunc non habet. non potest iustificari. **I**tem voluntas puuli non mutat. sed spiritus sanctus hunc voluntatem respectu gratie. sed deus si parus est dare. quod modo dicitur non. si hoc est propter mutationem in voluntate suscipientis. si in puulo non mutat voluntas. non recipit re. **S**i dicas quod puulus disponit non actu suo sed fide offerenti. esto quod illi essent infideles. tunc quod puulus damnaretur. **I**tem in sacramento significatio antecedit sanctificationem. sed non existente significatione non est sanctificatio. sed per nullo sacramentum non significat. quia nihil facit in intellectu eius venire. sed paruulum non sanctificat. **S**ed contra magis consonat ratio et preterit quod conditio puulorum possit ab aliquo mutari quod ledi. sed puuli sine suo consensu possunt trahere et trahunt culpam. sed multo magis gratiam. **I**tem **R**o. v. per vnum boiem peccatum intravit in mundum. et per vnum vitam per adam peccatum. per christum vitam. sed non est minus potens christus quam adam. et gratia magis se diffundit quam culpa. sed si adam potuit ipsos vitare sine consensu. multo magis saluare sacramentum christi. **I**tem omnes suscipiens sacramentum suscipit rem nisi habeat obstaculum. sed puulus suscipit sacramentum et non habet obstaculum. quia voluntas non repugnat. nec culpa potest resistere. ergo etc.

Respondeo. dicitur quod puuli recipiunt rem sacramenti que est remissio culpe originalis. et hoc merito passionis christi. et aliene fidei. et virtute sacramenti. et ratio huius est. tunc ratio diuine misericordie. tunc ratio sue imperitiae. tunc ratio talis culpe. **Q**uia enim per actum aliterius fuit culpa contracta. et ipsi non poterant se adiuuare. misericors deus congruum repouit eis per alium subuenit. **Q**uia enim pro illa culpa nullus satisfacere poterat purus homo. ideo subuenit deus toti humano generi per passionem christi. **E**t rursus quia passio effectum non habet nisi in his qui volunt fieri membra christi et consentiunt. et hoc non poterat puulus vel e. ideo subuenit ei voluntas et fides aliena. **S**ed quod si deus subuenit proficendo. et hoc est in sacramento vbi est passio mortis christi in signo. ideo subuenit per sacramentum. ergo sunt disponentia paruulum ad salutem. **P**rimum est passio christi. secundum fides aliena. tertium vero et immediatum est virtus sacramenti. que caracterem impunit. quod ad gratiam disponit. et per hoc patent obiecta. **N**am primum intelligitur de iustificatione a culpa acta non contracta. **S**ecundum autem similitudinem patet. quod puulus non disponitur secundum actum suum. sed alienum. quia diuina misericordia alienam voluntatem sibi propriam reputat. **A**d tertium dicitur quod sacramentum ipsum est de se semper significat et sanctificat. sed tamen in puulo non habet effectum signandi sed sanctificandi quia non est capax doctrine. est tamen capax gratie sicut et culpe. et hoc est ex largitate diuine misericordie. quod vis enim non significet puulo. tamen alius significat gratiam quam tribuit puulo.

Questio. 62.

Quoniam paruuli recipiant plene rem. hoc est gratiam cum habitibus virtutum. **E**t quod non videtur **A**ug. de baptismum puulorum. paruulus et si nondum fides que in credentium voluntate consistit. iam tamen ipsius fidei sacramentum facti. non habent habitum fidei. **I**tem ratio videtur. quia virtus est habitus. sed habitus reddit potentiam factilem ad opus. sed hoc non est in paruulo. **I**tem virtus est habitus perfectus. quia virtus est quod habentem perficit. sed perfectio moris presupponit perfectio nature. ergo cum in paruulo non sit perfectio nature. nec erit in eo perfectio moris. et sic etc. **I**tem virtus est habitus potentie motiue. sed cognitio precedit motiuam. ergo cum paruuli non sunt susceptibiles ba

bitus cognitiui nec erunt moriunt. **C**ontra. Angustius ad bonifacium. regenerans spiritus in maioribus offerentibus et puulis oblati comunita est. q̄ eundem effectum habet in magnis et paruis. **I**tem rōne videt q̄ baptismus ita facit euolare puulum si moriat̄ vt ad ultimum. sed virtutes sūt penne ad volādū in celū. q̄ par uulus habet virtutes si baptisatur. **I**tem baptism⁹ dicit originale in puulo. sed originale nō solum substantias sed etiā potentias reformar in pueris. ergo si baptismus est pfectum remedium. reformar potentias. S3 potentie reformant habit⁹ virtutū. ergo baptism⁹ dat puulis habitū virtutum. **I**tem baptismus facit paruulum dignū et idoneū ad dotes glorie. que sunt visio. dilectio. tenetio. Sed ad visionē disponit̄ fide. ad dilectiōem charitate ad tenetioem spe. ergo puul⁹ h3 virtutes theologicas. et alias p̄ hīs. **R**. quidam dixerūt virtutes quia datur eis gra delens culpam nō vt habilis trans potentias. quia potentie sunt ligare. vñ non sunt nate habitari. sed cum potentie soluant̄. gra ramificatur in habitus virtutum. Sed hec positio non potest stare. qz tunc aliquis habens virtutes. si ligarentur in eo potentie per stulticiā vel furiam. amitteret eas. quod stultus est dicere. cum sola culpa p̄ dant̄. Alia positio est q̄ datur puulis q̄rum ad habitū. sed nō q̄rum ad vsum. Sed tūc queritur quid vocat̄ ibi vsum. aut facultas vtendi. aut actus. Si facultas. tūc qui habet habitū habet facultatem. nec ē distinguere. Si actus. sed adulti nō sēp vtuntur virtutib⁹. vt quando alijs intēdūt. et tamen cōplete habent habitus. sed vsum vocat̄ q̄dam assuefactio ad vna numerū virtutis. sicut parua dī fuisse in Job. Adhuc non soluit. quia hec nō est in oibus adultis bonitas. Tertia positio est q̄ dant̄ eis habitus sed scdm statum imperfectionis. vnde habitus iste quasi medi⁹ ē inter potētiā nudā et pfecte dispositā. sicut est visus in oculo canis ante nonū diem. Sed ista positio nō pot̄ stare conuenienter. quia perfectio habitū in infuloz venit ex pregre. et per id quod habent absq̄ additōe possūt paruuli bene operari cum creuerūt. Et p̄ter ea dōm̄ ē q̄ dant̄ eis habitus pfecti virtutū sicut et adultis. quibus puulos nō operent̄. Propter qd̄ notādū q̄ potie aie duplicat̄ ipe diuntur ne debite exeant in actus suos. Tūc mō a corpore imperfecte et corruptiōe. et sic impediunt in puulis et stultis et dormientibus. et hoc impeditiū ē corporis perfectio et bona dispositio. Alio mō impeditiū ab habitu malo et a concupia siue a culpa. et cōtra h̄ impeditiū tū ē gra siue virtutes. Virtutes ergo reddūt potias faciles ipsas. perficiendo. et sic remouendo culpam. aliaz autē expeditiōne non faciunt. vnde cū puulus sit habens virtutē impeditiū. aliaz remouet̄ p̄ virtutes. nō virtutē. qz. et nō nō ē oino facilis. Hmōt̄ aut̄ habitus expeditiū. **64** uus habet triplicē oriū. Nam q̄dam ē innat⁹. q̄dam acquisitus. quidam infusus. Primus incipit ex natura. et ab eius p̄ncipijs oriū h3. et id ē in natura imperfecta imperfectus. et cū natura crescere crescit. et cum natura pfecta p̄ficiat. vt patet in naturali iudicario. Secūdu⁹ vero. si acquisitus oriū habet a libero arbitrio. q̄ nō habet vsuz donec natura aliq̄ mō p̄ficiat. et ideo sequit̄ naturā p̄ficiat. Tertius vero oriū habet a deo nō a natura. nec a libero ar. Et qz non h3 oriū a libero ar. pot̄ ēē in puulo an vsum liberi arbitrii. Quia vero non habet oriū a natura. pot̄ esse pfectus natura existēte imperfecta. et p̄bec patet obiecta. Nam fides aliq̄ habet in fusum. aliq̄d acq̄sitū. vt cognitionem substratā. rōne primi ē in puulo.

non rōne secūdi. **A**d illud qd̄ obi de facilitare potz rōnio. quia habitus ille reddit potentiam faciliem. sed non omnino. **A**d illd̄ qd̄ obi q̄ virtus est habitus pfectus et. dicendum q̄ perfectio moris quedam est acq̄sita. et hec presupponit p̄fectionem nature. Quedam infusa. et hec non presupponit necessario. Possit tamen dici q̄ potentie naturales in puulo in quibus nate sūt esse virtutes. q̄rum est de se perfecte sunt. licet non exant in actum propter impedimentum corporis. Unde statim cum anima paruuli soluta est a carne. habet operationes sibi debitas. **A**d illud qd̄ obicitur q̄ habitus cognitiui procedunt et. Dicendum q̄ licet habitus cognitiui sint s̄m acquisitionem. tamen gratia per infusionem. Sed queritur. cum cognitiui possint infundī quare non dantur paruulis. Ratio ē. quia sunt ad cognoscendum. et hunc actum non habent ante vsuz rationis. Sed habitus motui non tantum sunt ad dirigendum. sed ad faciendum dignū glōria. et purificadā a culpa. **65**

Questio. iij.

m

Utrum equalis gratia detur omnibus paruulis in sacramento. et sic videtur. quia q̄ causa differenter im/ p̄mar effectus. hic non est nisi vel quia agens voluntarium. aut quia si non est voluntarium. tamen differenti modo se habet. vel si eodem modo. materia recipiens se habet alio modo. Sed nec sacramentum nec virtus passionis est voluntarium agens. nec ipsum diuersificatur. nec paruulus vnus est magis dispositus q̄ alter. ergo et. **I**tem qualicunq̄ dispositione infans nascitur. et qualicunq̄ habeat naturalia. vnus non nascitur magis peccator q̄ alius. ergo pari ratione in regeneratione vnus non debet regenerari magis vel melius alio. **I**tem vnus non punitur magis alio. ergo nec remuneratur. **C**ontra bonitas nature dispositio est ad gratiam. ergo vbi melior natura. melior dispositio. s3 causa vniiformiter agens magis imp̄mit in magis disposito. vt lux in aere q̄ in aqua. q̄ cum vnus puul⁹ melius sit dispositus q̄ alius. p̄z et. **I**tem quia depreuidit iacob futurum bonum dedit illi gratiam. alteri vero. s. fratri non dedit. qz permansurum in malicia vidit. q̄ si puuloz q̄ baptizant̄ quosdā preuidet damnandos. quosdam saluandos. videtur q̄ saluandis dare debet maiorē grām. **R**. dōm̄. q̄ gratia mensuraf̄ s̄m liberalitate dei dantis. nō s̄m equalitate suscipiens. nisi de cōgruo. et hoc s̄m q̄ suscipiens se p̄parat. nō s̄m q̄ capax. qz q̄ dōs opat̄ ibi s̄m exigētā sacri. et vltcrius vn⁹ non ē dispositus magis q̄ alter. ideo equaliter omnibus paruulis dat q̄rum ē de lege communi. Quia cum potestas eius non sit alligata factio. non ē necesse q̄ semper et equaliter. sed potest facere cui vult privilegium speciale. **A**d illud qd̄ primo obicitur de agente diuersi mode. dōm̄ q̄ illud non valet. quia deus operatur in sacramento vt agens voluntariū. Similiter nec secūdu⁹ valet. qz p̄pagatio libidinosa hoc facit que cōuersa est in naturam. et ideo vniiformiter. **A**d illud quod obicitur tertio de pena. dicendum q̄ illud non valet. qz iusticia respicit meritum p̄cense. sed misericordia respicit dātis benignitatem. **A**d illud quod obicitur ad oppositū. dicendū q̄ bonitas nature non disponit ad grām vt nec cessitas. nec etiā vt cōgruitas. nisi interueniat preparatio determinata. vt sic preparat̄ sic natura nata ē capere. **66** **U**trumque qz virtus sacramenti non respicit futurum. sed dispositionem. et vnus aut̄ et sic et sic.

Distinctio .v. de baptismo per cōparationem ad dantes.

Distinctio sciendū est sacm̄ baptismi .rē. Supra determinauit mgr̄ de baptismo p̄ cōparationem ad suscipiētes . hic agit de ip̄o p̄ cōparationem ad dantes . r̄ hi sūt quibus collata ē potestas baptizādi Et diuiditur hec pars in duas partes . In p̄ma agit de potestate collata . In secūda agit de his que hanc potestatem expediūt vel impediūt . infra dist . sequenti circa mediū . ibi . Doceriā sciendū est q̄ licet ter . rē . p̄ma

pars habet duas . In p̄ma ostendit magister q̄ sit ipsa potestas que ministris est collata . In sc̄da vero dicitur minar q̄b̄ ē collata . infra . dist . vij . Nūc q̄b̄ licet baptizare . p̄ma ps habet tres partes . In p̄ma p̄te ostēdit q̄ potestas baptizandi equaliter ē efficac̄ i omnibus ministris . In secūda v̄o ostēdit q̄ sit ista p̄as qm̄ ē solus ministerij exterioris . ibi . Quid m̄steriū t̄m̄ h̄nt . In sc̄a v̄o p̄te ostēdit q̄ sit illa p̄as quā dñs potuit dare ministris . sed nō dedit . ibi . Queritur q̄ sit illa p̄as . vbi dicit q̄ est potestas cōparationis .

OI V

Iustos oportet esse quos baptizant . s̄c̄dm̄ b̄ v̄i q̄ si aliq̄s facer / dñs sit i peccato mortali r̄ baptizet q̄ mortaliter peccat . s̄z . fa . cit ad id qd̄ rener . q̄ baptizādo nō peccat . s̄z . d̄ . q̄ iste q̄ baptizet . aut ē i peccato notorio . ā occulto . siue sic / siue sic . dist . gn̄dū ē . q̄ aut ē n̄c̄itas r̄ timē sc̄adālū . r̄ tūc nō peccat baptizādo . s̄z in b̄ q̄ neg ligit se p̄parare . r̄ cū timore r̄ reuerētia . ad sacramentū accedere . Si aut̄ nō est necessitas . nec timetur sc̄adālū si nō baptizet . nō debet baptizare . s̄z pus se p̄pare ad iustificatōnem . qd̄ si nō facit . nō t̄m̄ peccat negligēdo . s̄z etiam sacramēto p̄tume liā faciēdo r̄ vsur p̄ādo id ad qd̄ n̄ est idoneus . Si aut̄ notorius est peccat sc̄adālū . r̄ ideo dicit auḡ . q̄ m̄dos oportet esse ministros . q̄ parer respōsio ad obiectū . Nō em̄ peccat q̄ facit qd̄ n̄ debet simpliciter . s̄z nō facit vt d̄z .

Distinctio sciendū est sacm̄ baptismi a bonis r̄ a malis ministris dari . sicut a bonis r̄ malis sumit̄ . Hec melior ē baptisim̄ q̄ p̄ meliorem dat̄ . nec minus bonus q̄ p̄ minus bonuz dat̄ . nec mal̄ q̄ per malū datur . Hec maius mun̄ dat̄ in baptisimo dato a bono . nec min̄ in baptisimo dato a malo . s̄c̄q̄le . q̄z n̄ ē mun̄ hoīs s̄ dei . Qd̄ totū subditis declarat̄ testimonijs . Auḡ ait . Baptisim̄ talis est qualis ē iste in cui⁹ p̄tate dat̄ . nō q̄lis est iste p̄ cui⁹ m̄steriū dat̄ . Itē p̄l̄ fieri p̄t vt aliq̄ v̄z habeat̄ baptismi s̄b̄eant verā fidē . Itē si int̄ bonos ministros cū sit ali⁹ alio melior . nō ē melior baptism̄ q̄ p̄ meliorem dat̄ . nullo mō mal̄ q̄ ēt p̄ malū dat̄ . q̄z idē baptism̄ dat̄ r̄ iō p̄ ministros dispares . dei munus ē c̄q̄le . q̄z nō illoz s̄z ei⁹ est . Idē cū baptizat mal̄ illd̄ qd̄ dātū ē . vñū ē . n̄ impar p̄t ipares ministros . s̄z par r̄ c̄q̄le p̄t b̄ . hic ē q̄ baptizat . Itē ego dico r̄ nos dicim̄ oēs . q̄z iustos oēs eē p̄s baptizat̄ . iustos oēs eē tāti iudicis ministros . Sint ministri iusti si uolunt . Si aut̄ noluerit esse iusti quis sedet in cathedra moysi . se curū me facit mgr̄ me . s̄ . x̄ps d̄ q̄ sp̄s sc̄ct̄s dicit . Hic ē q̄ baptizat . Itē q̄s baptizauit iudas . x̄ps baptizauit . Si quos ergo baptizauit ebrius . homicida . adulter . si x̄pi erat baptismus .

x̄ps baptizauit . Non timco ad ultex . nec ebriosi . nec homicidā . q̄z colūbā attrēdo p̄ quā mibi d̄z hic ē q̄ baptizat . Itē homicida dedit baptismū x̄pi . qd̄ fact̄ r̄ sanctū ē . vt ne homicida ministratē polluat̄ . Itē si i heresi q̄ cūq̄ vel scismate q̄s in nomine p̄ris r̄ filij r̄ sp̄s sc̄ct̄i baptismi sacramētū acceperit . integrū sacramētū accepit . sed salutē q̄ x̄tus ē sacri nō habebit . si extra ecclesiā catholicā ip̄m sacm̄ habuerit . Debet ḡ ad ecclesiam redire . nō vt sacm̄ baptismi itē accipiat qd̄ nemo debz i aliq̄ re perere . s̄z vt i societate catholica vitā accipiat . Baptisim̄ eniz extra ecclesiaz neq̄t p̄desse . Ibi em̄ cui⁹q̄ prodesse p̄t baptism̄ . vbi p̄t p̄desse elemosina . s̄ i ecclesia . Itē yfido . Roman⁹ p̄tifer n̄ hoies iudicat q̄ baptizat . s̄ sp̄m̄ dei subministratē ḡ amba baptismi . s̄ pagan⁹ sit q̄ baptizat . In hijs perspicue cernis baptismū v̄z bonis r̄ malis dari . r̄ a bonis r̄ a malis . r̄ ip̄m t̄m̄ eō sanctū eē . r̄ mun⁹ ei⁹ c̄q̄le i bonis siue malis siue a bonis siue a malis baptizentur .

Uidē male dicere . q̄ ebrietas auferit rōnis r̄ int̄rōnem sed int̄rōnem facta ē ad baptismū . q̄ si ebrius careret int̄rōne . n̄ baptizaret . Itē q̄ rit̄ si aliq̄s ē ita ebri⁹ q̄ nō ē omni nō i eo ligata rōn̄ possit aliqd̄ dicere . s̄z t̄m̄ balbuciedo dicit . v̄z sit baptizat⁹ quē talis baptizat⁹ . Q̄ nō videt̄ . q̄ ligatio lingue t̄i gnū ē ligationis rōis . r̄ necesse ē rōem eē solutam ad ea q̄ spectant ad m̄steriū sac̄m̄ . Itē . d̄m̄ . q̄ differētia ē int̄ ebri⁹ r̄ ebriosi . Ebrius em̄ d̄r̄ fact⁹ . sed ebrius i cōsuetudine . v̄z ebri⁹ aliq̄s consuetudine . v̄z ebri⁹ inebriari aliquādo sobrius esse i actu . ita q̄ nō ibi berit multum . r̄ tunc si baptizat baptismum est . Quod querit de ebri⁹ . d̄m̄ . q̄ si habeat ligaram rationem adeo q̄ tollatur intentio baptizandi . et nescit quid faciat . tunc nō baptizat . si autem raro soluta ē i r̄a tum q̄ scit qd̄ facit . tamen nō oī modo ē bene cōpositus . t̄c̄ iur

Aug. sup Johan .

Augu. 5 crescentum gr̄ amariū

Mathei xxiij .

Aug. de fi de ad perz

Isidor⁹ .

Job . j